

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSELSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16M2OP001
Titel	Lokalt ledd utveckling med stöd från Regionala utvecklingsfonden och Socialfonden 2014-2020
Version	2.1
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Utnyttjar möjligheten i artikel 96.8 i den allmänna förordningen	
Större ändring (kräver EG-godkännande – se artikel 96 i grundförordningen)	✓
Godkänt av övervakningskommitté	✓
Motivering för ändring	Se bifogat dokument med beskrivning av programändringen
Kommissionens beslutsnummer	C(2017)4131
Kommissionens beslutsdatum	2017-jun-12
Medlemsstatens beslut om ändring nr	
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	
Nuts-regioner som omfattas av det operativa programmet	SE - SVERIGE

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmens bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Insatser inom detta program ska bidra till att uppnå de mål som är satta inom ramen för EU2020. De ska också bidra till att uppnå de fondspecifika och de fondgemensamma målen i partnerskapsöverenskommelsen, social- och regionalfonden.

Detta program för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) berör tematiskt mål 9, *Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering* och avser lokalt ledd utveckling.

Lokalt ledd utveckling i ERUF

Lokalt ledd utveckling inom ERUF programmeras i enlighet med förordningen inom tematiskt mål 9 och under investeringsprioritering - *Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier* (artikel 5.9 d, 1301/2013)

Lokalt ledd utveckling i ESF

Lokalt ledd utveckling inom ESF programmeras i enlighet med förordningen inom tematiskt mål 9 och under investeringsprioritering - *Lokalt ledda strategier för lokal utveckling* (artikel 3.1 b vi, 1304/2013).

Utmaningar som kan riktas till mottagare på lokal nivå

Europa 2020

Strategin för Europa 2020 lyfter fram tre prioriteringar som centrala för utveckling och tillväxt i Europa under den kommande sjuårsperioden:

- Smart tillväxt: utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
- Hållbar tillväxt: främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
- Inkluderande tillväxt (tillväxt för alla): stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Prioriteringarna beskrivs som sammanhängande, där en insats inom ett område får en positiv inverkan på utvecklingen inom ett annat.

Sett till hela Sverige är målsättningarna i Europa 2020 relativt nära att nås eller har redan uppnåtts. Utöver det har Sveriges Riksdag beslutat om egna och högre mål för politiken fram till 2020 inom vissa områden. Utsläppen i den icke-handlande sektorn ska minska med 40 procent till 2020 jämfört med 1990 års nivå. Minst 50 procent av energianvändningen ska komma från förnybara energikällor och energiintensiteten i BNP ska vara 20 procent lägre 2020 jämfört med 2007.

Alla delar av Sverige kan bidra till att nå dessa mål, dock med regionala och framför allt lokala skillnader. De olika förutsättningarna behöver lokalt bemötas genom att inkludera den lokala befolkningen och använda det lokala engagemanget. Detta är grunden för valet av lokalt ledd utveckling för genomförandet av denna del av regionala utvecklingsfonden i Sverige.

De landspecifika rekommendationerna utgör en viktig del av den europeiska terminen för stärkt ekonomisk samordning inom EU, och ett ambitiöst genomförande av Europa 2020-strategin samt stabilitets- och tillväxtpakten. För 2014 lämnades följande landsspecifika rekommendation på sysselsättningsområdet[1]:

”Vidta lämpliga åtgärder för att förbättra baskunskaperna och underlätta övergången från utbildning till arbetsmarknad, bland annat genom en större användning av arbetsplatsförlagt lärande och lärlingsprogram. Förstärka satsningarna för att effektivare inrikta arbetsmarknads- och utbildningsåtgärder på lågutbildade och personer med invandrarbakgrund. Öka de tidiga insatserna och det aktiva uppsökandet av unga som inte är inskrivna hos myndigheterna.”

Det är vår bedömning att insatserna i arbetet med lokalt ledd utveckling ligger väl i linje med denna rekommendation. De insatser som stöds ska ge de lokala utvecklingsgrupperna möjlighet att främja initiativ till sysselsättning som tas på lokal nivå.

Olika förutsättningar kräver lokala lösningar

De olika förutsättningarna regionalt och lokalt syns t.ex. demografiskt, i näringslivsstrukturen, inkomstsnivåer, arbetslöshet och infrastruktur. Regionalfondsprogrammen och de regionala handlingsplanerna för socialfonds-, landsbygds- samt havs- och fiskeriprogrammet på regional nivå adresserar de utmaningar som kommer till följd av de olika förutsättningar som finns i landet. Därmed har programmet för lokalt ledd utveckling möjlighet att stödja utveckling av anpassade lösningar på lokal nivå.

Ömsesidigt beroende mellan stad och land

I Sverige går urbaniseringen i en relativt snabb takt. Utvecklingen går mot att befolkning och kompetens koncentreras till storstadsregioner vilket ökar skillnaderna mellan stad och land avseende demografi, miljö, boende, infrastruktur, kompetensförsörjning samt kommersiell och offentlig service. Detta ställer inte enbart stora krav på en hållbar stadsutveckling, utan har också betydelse för de lokala landsbygds- och glesbygdsområdena där kommuner och det civila samhället behöver hantera befolkningsminskningen och anpassa sin infrastruktur och service till ett mindre befolkningsunderlag. Detta har lett till att lokalsamhällen efterfrågar innovativa lösningar

för att dämpa de negativa effekterna av urbaniseringen samt för att öka attraktiviteten. Denna skillnad mellan stad och land finns såväl i norr som i söder.

Med en snabb urbanisering äventyras sambanden mellan stad och land och dessa behöver betonas och förstärkas. Det ömsesidiga beroendet vad gäller exempelvis energiförsörjningen, tillgänglighet för boende och pendlare, och livsmedelsförsörjningen är avgörande för stadens och landsbygdens utveckling. Samtidigt som det finns stora skillnader mellan stad och land så finns det ett behov av ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte. Tidigare erfarenheter kan ge nya, innovativa lösningar för de utmaningar som städer och landsbygden står inför. I förlängningen är en förståelse för varandras förutsättningar och utmaningar grunden för ett utvecklat samarbete mellan stad och land.

Mellan större tätorter så ligger landsbygder som i olika utsträckning kan ta del av de utvecklingsmöjligheter det geografiska läget innebär. Samtidigt står dessa områden inför utmaningar som uppstår i och med en större belastning av infrastrukturen och miljön som person- och varuflöden orsakar. Dessa inter-urbana bygder behöver utveckla lösningar för att minska påfrestningar och öka nyttan av att vara placerade mellan större tätorter. Detta är aktuellt såväl i stor skala, mellan större städer, och i liten skala mellan kommuncentra och andra centralorter.

Den höga urbaniseringstakten är inte enbart begränsad till storstäderna utan utvecklingen kan även ses i många mellanstora städer. Utvecklingen skapar behov av lokalt förankrade insatser vad gäller relationerna mellan stad och land, att få engagemanget i den egna utvecklingsprocessen och att anpassa äldre stadsdelar till den nya utvecklingen.

Ekonomisk utveckling och lokalt näringsliv

I förhållande till historiska noteringar har andelen arbetslösa under en längre tid legat på en relativt hög nivå. Ungdomar och utrikesfödda har särskilt svårt att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

Även om den ekonomiska utvecklingen har varit relativt fördelaktig i Sverige delar Sverige flera av de utmaningar som övriga Europa står inför. Det finns behov av strukturförändrande insatser för att anta klimat- och miljöutmaningar samtidigt som näringslivets konkurrenskraft behöver stärkas. De utmaningar som Sverige står inför är bland annat de regionala och lokala skillnaderna i ekonomisk utveckling och på arbetsmarknaden. Den politik för tillväxt och sysselsättning som EU lagt fast i Europa

2020 utgör en central del i det arbete som mellan 2014–2020 kommer att bedrivas för hållbar tillväxt och utveckling även på lokal nivå i Sverige.

Att strukturförändringar behövs blir särskilt märkbart i de mikro- och småföretag som inte har egna utvecklingsavdelningar och som behöver stöd och hjälp. Framförallt gäller detta det lokala näringslivet utanför de starka tillväxtområdena som förutom konjunktursvängningar även behöver hantera utmaningar som begränsad tillgång på rätt kompetens, långväga transporter, pensionsavgångar och generationsskiften. Ofta är också tillgången till investeringskapital mer begränsad ju längre bort företagen ligger från stora utvecklingscentrum.

Samarbete och fungerande företagsnätverk har stor betydelse, inte minst på landsbygden och med den lokala offentliga sektorn som stöd. Eftersom lokalt ledd utveckling bygger på samverkan mellan bl.a. företag och andra aktörer i samhället bör metoden vara en välkommen möjlighet för näringslivet och det civila samhället att tillsammans hitta

lösningar för landsbygden. I slutänden kan detta medföra positiva effekter på arbetsmarknaden och på antalet sysselsatta i landsbygden.

Det privata näringslivet ger många ungdomar den första viktiga erfarenheten av yrkeslivet. De erfarenheter och kunskaper som genereras om ungdomar inom näringslivet bör bättre tas tillvara, särskilt mot bakgrund av att ungdomsarbetslösheten är hög. Det är också framförallt inom det privata näringslivet som unga kvinnors och unga mäns entreprenörskap har förutsättningar att utvecklas. Näringslivet har viktiga uppgifter när det gäller ungdomars förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och vara delaktiga i samhällsutvecklingen.

Att ta tillvara på lokala förutsättningar är en möjlighet för mikro- och småföretag att konkurrera på en globaliserad marknad. På en del platser har de lokala förutsättningarna erbjudit en grund för kluster och nätverk. För dessa kan lokalt ledd utveckling och det lokala partnerskapet utgöra en plattform för samarbete och erbjuda stöd.

Utmaningar på den lokala arbetsmarknaden

Till följd av den demografiska utvecklingen står Sverige inför långsiktiga utmaningar på arbetsmarknaden. I vissa delar av landet kan kompetens- och arbetskraftsbrist förutses. Flytt- och etableringsmönster där bland annat ungdomar, särskilt unga kvinnor, tenderar att flytta till storstadsregionerna innebär att medelåldern och försörjningsbördan ökar betydligt snabbare utanför storstadsområdena. Samtidigt riskerar utbildningsnivån att sjunka i delar av landet. Lokala och innovativa lösningar kan bidra till att motverka de, för den lokala bygden, negativa effekterna. Därför är det viktigt att de lokala förutsättningarna beaktas och tas till vara när utmaningarna hanteras.

I Sverige deltar kvinnor och män på arbetsmarknaden i nästan samma utsträckning, men sett till vissa yrkeskategorier och sektorer är könsuppdelningen mer tydlig. Könsuppdelningen på den svenska arbetsmarknaden förstärker utmaningarna som följer av den demografiska förändringen. Mot bakgrund av denna utveckling är det viktigt att ta tillvara på den kompetens och den arbetskraft som finns lokalt. Det bidrar till att stärka konkurrenskraften och kompetensen på lokal nivå.

Den långsiktiga utmaningen förstärks av den finansiella krisens effekter. En svag efterfrågan på arbetskraft drabbar särskilt unga, kvinnor och män födda utanför EU och personer med funktionsnedsättningar med påverkad arbetsförmåga. Risken är påtaglig att många personer i dessa grupper hamnar allt längre från arbetsmarknaden och får svårt att komma tillbaka när efterfrågan förändras. Denna efterfråga är starkt beroende av lokala förutsättningar, entreprenörer och nätverk.

Ett gemensamt program för lokalt ledd utveckling i programperioden 2014 – 2020

Lokalt ledd utveckling har utvecklats under flera programperioder inom ramen för arbetet med Leader i landsbygdsprogrammet och inom fiskeområdena i havs- och fiskeriprogrammet. Genom leadermetoden samlas lokala representanter från föreningar, företag och kommuner för att tillsammans arbeta med lokal utveckling. Ett lokalt partnerskap, LAG, fattar beslut om vilka projektansökningar som ska prioriteras. Prioriteringen görs utifrån en gemensam lokal utvecklingsstrategi.

Inför programperioden 2014–2020 har Sverige valt att tillämpa lokalt ledd utveckling även inom ERUF och ESF. En flerfonds lösning bidrar till ett mer horisontellt arbete där synergieffekter kan uppstå och det finns också ökade möjligheter att arbeta med kopplingar mellan stad och land. I den lokala utvecklingsstrategin tydliggörs

gränsdragningen mellan hur man avser att arbeta med de olika fonderna i sitt lokala utvecklingsområde och hur man bäst ska bidra till att nå målen för respektive fond.

Enskilda projekt inom en strategi behöver inte nödvändigtvis gynna hela området som strategin omfattar. Enskilda projekt kan med stöd av t ex Regionalfonden eller Socialfonden kan genomföras helt och hållet i städer, där Landsbyggsfonden inte kan finansiera arbetet.

Den Lokala aktionsgruppen (LAG), som beslutar om vilka projekt som beviljas, ska ha en sammansättning och kompetens som tydligt speglar utvecklingsstrategins innehåll.

Funktionella områden och administrativ kapacitet

Både utvärdering av Leader under perioden 2007–2011[2] och halvtidsutvärderingen av Axel 4 i landsbygdsprogrammet under perioden 2007-2013[2] visar på vikten av tillräcklig administrativ kapacitet i varje lokalt utvecklingsområde, för ett effektivt genomförande. Detta för att bland annat hantera mobilisering, information, ansökningar, partnerskap (LAG) samt uppföljning och stöd till pågående projekt.

Utvärderingarna visar att många projektägare i Leader är ovana vid projekt- och stödhanteringen men genom den närvaro och kompetens som personalen på utvecklingsområdenas kontor kunnat erbjuda stärktes många projekt. Behovet av ett system som garanterar tillräcklig personal på alla nivåer av programmets genomförande betonas i utvärderingarna

De lokala strategier som bäst bidrar till att uppnå målen inom respektive program och har god administrativ kapacitet ska prioriteras. Områdena bör utformas så att de är funktionella och strukturellt har gemensamma förutsättningar. På detta sätt skapas goda förutsättningar att arbeta enligt med lokalt ledd utveckling och de mervärden som metoden kan åstadkomma jämfört med ett mer toppstyrt genomförande främjas. Europeiska revisionsrätten skriver i sin rapport om Leader[3] att det är viktigt att frigöra resurser för att arbeta med det strategiska metodarbetet och att de administrativa kostnaderna behöver minska. Avvägning bör därför göras mellan å ena sidan kritisk massa och skalfördelar och å andra sidan områdets lokala förutsättningar, dess identitet och hur pass väl det hänger samman ekonomisk, strukturellt och kulturellt.

Revisionsrättens rapport påpekar också att leadermetoden i sig ger goda förutsättningar för bra resultat för utveckling i ett geografiskt område. Framförallt genom nätverkande, samarbete och den lokala närheten av utvecklingskompetens kan stora mervärden

uppnås.

Jordbruksverkets egen utvärdering av Leader i Sverige[4] visar på goda resultat där bland annat sammanlagt 1600 nya arbetstillfällen har skapats under utvärderingsperioden och att detta även skett i relativt glesta strukturer utanför storstäderna.

Det största mervärdet av metoden är skapandet av lokalt engagemang i de olika projekten där lokala intressenter får inflytande över projektens utformning och genomförande. I genomsnitt har i varje projekt 30 personer aktivt deltagit, initierat och drivit fram utvecklingsprojekt.

Effektivitet i flerfondsstrategier

De lokala utvecklingsstrategierna kan finansieras genom en, två, tre eller fyra fonder beroende på de insatser som planeras i strategin. Genom att samordna flera fonder inom samma strategi kan grupperna arbeta strategiskt över hela området mot målen i alla fonderna. Detta skapar synergieffekter och insatserna kan komplettera varandra samtidigt som administrationen kan bli mer effektiv.

Områdets funktionalitet kan också genereras genom flerfondsstrategier. Ett lokalt utvecklingsområde behöver inte enbart bestå av landsbygd med samma förutsättningar utan funktionaliteten kan ligga i samverkan mellan stad och land där olika fonder samverkar. Sett ur ett effektivitetsperspektiv är det angeläget att, beroende på områdets behov, så många strategier som möjligt inkluderar flera fonder. Fördelarna är:

- En flerfondsstrategi innebär ett större helhetsperspektiv gällande utvecklingsfrågor i ett område. Synergierna kan öka och risken för dubbelinsatser minskar.
- En flerfondsstrategi tydliggör ifrån vilken fond olika projekt och insatser ska finansieras. I flerfondsstrategier görs gränsdragningen mellan fonderna som ger också en ökad tydlighet gentemot projektsökanden (vilken typ av insats som finansieras av vilken fond).
- Ett flerfondsgrepp skapar skalfördelar för de lokala utvecklingsområdena till exempel inom marknadsföring och kommunikation. Även verksamheten kan effektiviseras vilket ger större utväxling på driftsmedlen.
- Leadermetoden och tidigare områden är lokalt kända, exempelvis hos kommunerna, vilket kan ge fördelar och draghjälp i etableringsfasen av ERUF och ESF inom lokalt ledd utveckling.
- Det ger en större tydlighet, tyngd och legitimitet gentemot projektsökanden och andra aktörer då man kan agera som en lokal utvecklingsaktör med en bredare bas inom området.
- Genom samordning av flera fonder har de projektsökanden och medfinansierare en aktör, det lokala utvecklingskontoret, att vända sig till, vilket förenklar.

Samordning mellan ESI-fonderna

Under perioden 2014–2020 kommer Sverige tillämpa lokalt ledd utveckling i alla Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonder) dvs. landsbygdsfonden (EJFLU), havs- och fiskerifonden (EHFF), ERUF samt ESF. Jordbruksverket är förvaltande myndighet för alla operativa program som omfattar lokalt ledd utveckling. På så vis garanteras likahantering och en tät samverkan och samordning mellan fonderna möjliggörs. Den fondgemensamma förordningen (1303/2013) är grundläggande för detta arbete. Samordning mellan ESI-fonder och andra instrument beskrivs mer utförligt i avsnitt 8.

En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska sträva mot målen i EU 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Programmets utformning och innehåll

Genom flerfonderslösningen med alla fyra ESI-fonder kommer de lokala utvecklingsgrupperna att ha möjlighet att utveckla fondintegrerade lokala utvecklingsstrategier som omfattar åtgärder från samtliga fonder. Genom denna möjlighet kan bredare strategier med en helhetssyn utvecklas samtidigt som en större bredd av aktörer kan involveras vid utformandet och genomförandet av strategin. De lokala utvecklingsgrupperna väljer själva vilka fonder de vill använda för att genomföra sin strategi[5].

Detta program omfattar lokalt ledd utveckling inom ERUF och ESF. Den strategiska inriktningen för detta program är att bidra till tillväxt på lokal nivå. Programmet ger förutsättningar för de lokala strategierna att fokusera på de lokala behoven som finns i respektive område. Synergieffekter kan uppnås genom att komplettera de insatser som genomförs i social- och regionalfondsprogrammen, landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet samt lokalt ledd utveckling inom dessa. Programmet ska möjliggöra utveckling som styrs av det lokala engagemanget och som kan komplettera det regionala perspektivet. På grund av de lokala strukturerna och beroende på bildandet av så kallade lokala utvecklingsområden (tidigare kallade leaderområden) fungerar programmet även regionöverskridande och möjliggör samarbete mellan regioner på lokal nivå.

Detta program erbjuder möjligheter och verktyg för utveckling av lokalt anpassade metoder, som kan användas i det lokala näringslivet och det civila samhället, och kompletterar därmed social- och regionalfondsprogrammen. Detta är ett av tre program som reglerar lokalt ledd utveckling. Lokalt ledd utveckling inom EJFLU och EHFF beskrivs som delar i landsbygdsprogrammet respektive havs- och fiskeriprogrammet. Därför är detta program inte enbart utformat utifrån en interventionslogik inom ERUF och ESF utan ska även ses integrerat med de andra ESI-fondprogrammen. Aktiviteter i detta program ska även kunna avgränsas strategiskt mot aktiviteter i landsbygdsprogrammet samt i havs- och fiskeriprogrammet (se även avsnitt 8). På så sätt får LAG redskap att använda alla fyra ESI-fonder utifrån ett lokalt behov och utifrån strategiska mål och prioriteringar i den lokala utvecklingsstrategin.

Att kunna erbjuda ett forum och stöd för att utveckla lokalt anpassade och innovativa lösningar har varit en central utgångspunkt vid utformning av detta program. Programmet sätter vissa ramar när det gäller den tematiska avgränsningen, men framförallt beskriver programmet en metod för lokal utveckling som kompletterar det regionala utvecklingsarbetet med stöd inom olika tematiska områden men där arbetet anpassas efter de lokala behoven.

Programmet består av två prioriterade områden:

- ERUF: Främja lokal utveckling genom ökat entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska nyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag.
- ESF: Genom lokala utvecklingsstrategier stärka individers ställning på arbetsmarknaden och bidra till att öka övergångarna till arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Programmet ska medföra mervärden för det lokala tillväxtarbetet, den lokala arbetsmarknaden och det lokala förenings- och näringslivet, samt främja företagande och sysselsättning. Trots att lokalt ledd utveckling programmeras inom detta tematiska mål kan lokalt ledd utveckling bidra till insatser som ligger i investeringsprioriteringar inom andra tematiska mål.

Detta program kan, till skillnad från lokalt ledd utveckling finansierad med stöd från landsbygdsprogrammet, finansiera insatser inom tätorter som är större än 20 000 invånare. Medel från Regionalfonden bör med fördel användas för arbete med fokus på länken mellan stad och land, eller i större tätorter (där medel från landsbygds-fonden inte kan användas).

Förhandsutvärdering

Förhandsutvärderingen av detta program har gjorts av konsultföretaget Sweco. Slutrapport lämnades den 30 juni 2014. Nedan följer en kort redogörelse för förhandsutvärderarnas främsta kommentarer och hur dessa har hanterats:

- Förhandsutvärderarna konstaterar att mål och indikatorer är på en rimlig nivå men påpekar att det kan vara otillräckligt att ha indikatorer som enbart indikerar antal nya arbetstillfällen och antal personer som deltar i olika insatser. Detta hanteras genom att programmet, de lokala utvecklingsstrategierna och projektens resultat kommer att följas på andra sätt än enbart genom programmets indikatorer. Bland annat kommer i enlighet med EU 1303/1013 art 33 c) mål och indikatorer fastställas för respektive lokal utvecklingsstrategi.
- Utvärderarna anser vidare att de horisontella kriterierna behöver bli tydligare i programmet och pekar på att det är viktigt att de horisontella kriterierna kommer att belysas i de lokala utvecklingsstrategierna. Med anledning av kommentaren har mål för de horisontella kriterierna förtydligats och ett mål har satts för antal kvinnor och män som ska delta i aktiviteter och för de arbetstillfällen som skapas genom insatser i programmet. Därtill kommer de lokala utvecklingsstrategierna ytterligare belysa de horisontella kriterierna. Den förvaltande myndigheten kommer att erbjuda stöd i det arbetet.
- Utvärderarna påpekar också att en struktur för systematisk utvärdering och uppföljning behöver utvecklas och understryker vikten av att den utvärdering som görs håller en jämn kvalitet oavsett vilket lokalt utvecklingsområde som berörs. Med anledning av denna kommentar har beskrivningar kring hur uppföljning och utvärdering är tänkt att fungera utvecklats i programmet.
- Utvärderarna kommenterar att det är viktigt att koppla det lokala perspektivet till det regionala samt att det är viktigt att följa det arbete som bedrivs av Jordbruksverket som förvaltande myndighet. I programmet beskrivs att de lokala strategierna som tas fram ska ha koppling till relevanta regionala planer och strategier. Denna koppling ska beskrivas i den lokala utvecklingsstrategin. Kopplingen regional och lokal nivå kommer att utvecklas i genomförandearbetet.

Strategisk miljöbedömning

En strategisk miljöbedömning har genomförts för såväl regionalfondsprogrammen som för landsbygdsprogrammet. För socialfondsprogrammet har en strategisk miljö-bedömning inte bedömts nödvändig. Detta program innehåller insatser inom ramen för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet. En stor andel av insatserna förväntas ske inom det som definieras som landsbygdsområden i landsbygds-programmet (i tätorter med upp till 20 000 invånare). De slutsatser som finns i miljöbedömningarna för landsbygdsprogrammet och regionalfondsprogrammet är därför tillämpliga även för insatser som görs inom detta program.

I den strategiska miljöbedömningen av landsbygdsprogrammet görs bedömningen att programmets insatser kommer att medföra betydande positiv miljöpåverkan och att dessa inte bedöms innebära en betydande negativ miljöpåverkan. Bedömningen för regionalfondsprogrammen är att dessa program har en tydlig tillväxtprofil och att det finns ambitioner att bidra till hållbarhet men att den miljömässiga och sociala dimensionen i praktiken får ett lägre genomslag. Skrivningar i regionalfondsprogrammen om de horisontella kriterierna har utifrån den strategiska miljöbedömningen förstärkts för att miljö, jämställdhet och mångfald ska få ett större genomslag. Tillväxtanalys, som förhandsutvärderat regionalfondsprogrammen, menar i sin rapport från den 27 februari 2014 att hållbar tillväxt och horisontella kriterier har beaktats i tillräcklig utsträckning.

[1] RÅDETS REKOMMENDATION av den 8 juli 2014 om Sveriges nationella reformprogram 2014, med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2014 (2014/C 247/25)

[2] genomförandet av Leader 2007-2011. Rapport Jordbruksverket februari 2012, OVR251

[3] Axel 4 – utvärdering av Leader. SLU Sveriges lantbruksuniversitet

[4] Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 5, 2010, Genomförande av leadermodellen för landsbygdsutveckling

[5] Jordbruksverkets rapport RA13:29, Leader i Sverige 2007-2012.

[6] Partnerskapsöverenskommelsen, Sverige, 2014-04-10

1.1.2 Motivering för valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
09 - Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier	För LOKALT LEDD UTVECKLING inom ERUF är investeringsprioriteringen given i förordning

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
09 - Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling	För LOKALT LEDD UTVECKLING inom ESF är investeringsprioriteringen given i förordning

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

I partnerskapsöverenskommelsen anges att lokalt ledd utveckling sorterar under tematiskt mål 8 och 9 men bidrar till måluppfyllelse inom alla prioriteringar.

Detta nationella program för lokalt ledd utveckling inom ERUF och ESF programmeras under tematiskt mål 9 men kan beröra investeringsprioriteringar inom andra tematiska mål.

De lokala utvecklingsgrupperna kommer att ha möjlighet att utveckla fondintegrerade lokala utvecklingsstrategier som omfattar åtgärder från samtliga fonder. De strategier som omfattar flera fonder, så kallade flerfondsstrategier, ska ha en samordnande fond, en så kallad lead fund, som står för strategins driftskostnader (bland annat en verksamhetsledare, administration, mobilisering och liknande). Inom ramen för de lokala utvecklingsstrategierna ges stöd till lokalt förankrade projekt som till exempel genomförs av offentlig sektor, ideell sektor och privat sektor. Principen är att ett stöd enbart kan finansieras av en fond[1].

Den svenska regeringen har beslutat att lokalt ledd utveckling för ERUF och ESF under programperioden 2014–2020 ska genomföras i ett separat operativt program. För ERUF har det från fonderna totalt avsatts 8,5 Meuro och för ESF 8,34 Meuro. Fyra procent av respektive fondbudget avsätts för tekniskt stöd. Resterande del avsätts för ett prioriterat område per fond. I denna del ingår även stöd för förberedelser och strategiskrivning (förberedandestöd), samarbetsåtgärden och drift (administration och ledning) enligt förordning 1303/2013, artikel 35.1a. Medel från ERUF och ESF till drift är aktuellt främst i de fall där det planeras för och genomförs strategier med enbart ERUF eller ESF eller dessa båda fonder tillsammans i en gemensam strategi. I de flerfondsstrategier där EJLFU ingår kommer i regel EJFLU väljas som samordnande fond och stå för kostnader för drift.

[1] Partnerskapsöverenskommelsen, Sverige, 2014-04-10.

Tabell 2: Översikt av det operativa programmets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionsstöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1	ERDF	8 164 785,00	48.46%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 09 - Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering <ul style="list-style-type: none"> ▼ 9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1.1 - Stärkt entreprenörskap och företagande i lokala utvecklingsområden ▼ 1.2 - Ökad sysselsättning i små och medelstora företag i lokala utvecklingsområden 	[0301, 0306]
2	ESF	8 009 535,00	47.54%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 09 - Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering <ul style="list-style-type: none"> ▼ 9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling <ul style="list-style-type: none"> ▼ 2.1 - Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden ▼ 2.2 - Stärkt anställningsbarhet för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden ▼ x - x 	[CR04, PSI05]
3	ERDF	340 199,00	2.02%	3 - Tekniskt stöd	[]
4	ESF	333 731,00	1.98%	4 - Tekniskt stöd	[]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

De lokala utvecklingsstrategierna kan finansieras genom en, två, tre eller fyra fonder beroende på de insatser som planeras i strategin. Genom att samordna flera fonder inom samma strategi kan grupperna arbeta strategiskt över hela området mot målen i alla fonderna. Detta skapar synergieffekter och insatserna kan komplettera varandra samtidigt som administrationen kan bli mer effektiv.

Områdets funktionalitet kan också genereras genom flerfondsstrategier. Så behöver ett lokalt utvecklingsområde inte bara bestå av landsbygd med samma förutsättningar utan funktionaliteten kan ligga i samverkan mellan stad och land där olika fonder samverkar. Sett ur ett effektivitetsperspektiv är det angeläget att, beroende på områdets behov, så många strategier som möjligt inkluderar flera fonder. Fördelarna är:

- En flerfondsstrategi innebär ett större helhetsperspektiv gällande utvecklingsfrågor i ett område. Synergierna kan öka och risken för dubbelinsatser minskar.
- En flerfondsstrategi tydliggör var olika projekt och insatser ska finansieras och göra gränsdragningen enklare och ger också en ökad tydlighet gentemot projektsökanden.

- Ett flerfondsgrepp skapar skalfördelar för de lokala utvecklingsområdena till exempel inom marknadsföring och kommunikation. Även verksamheten kan effektiviseras vilket ger större utväxling på driftsmedlen.
- Leadermetoden och tidigare områden är lokalt kända, exempelvis hos kommunerna, vilket kan ge fördelar och draghjälp i etableringsfasen av ERUF och ESF inom lokalt ledd utveckling.
- Det ger en större tydlighet, tyngd och legitimitet gentemot projektsökanden och andra aktörer då man kan agera som en lokal utvecklingsaktör med en bredare bas inom området.
- Genom samordning av flera fonder har de projektsökanden och medfinansierare en aktör, det lokala utvecklingskontoret, att vända sig till, vilket förenklar.

[1] genomförandet av Leader 2007-2011. Rapport Jordbruksverket februari 2012, OVR251 [2] Axel 4 – utvärdering av Leader. SLU Sveriges lantbruksuniversitet

[3] Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 5, 2010, Genomförande av leadermodellen för landsbygdsutveckling

[4] Jordbruksverkets rapport RA13:29, Leader i Sverige 2007-2012.

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Offentlig	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	9d
Investeringsprioriteringens rubrik	Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1.1
Det särskilda målets benämning	Stärkt entreprenörskap och företagande i lokala utvecklingsområden
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Utifrån behovsbeskrivningarna i avsnitt 1.1 och med tanke på de olika förutsättningarna i de olika utvecklingsområdena i Sverige sammanfattas det förväntade resultatet för regionalfonden till ett ökat företagande och entreprenöriellt förhållningssätt, samt i förlängningen ökad sysselsättning i de lokala utvecklingsområdena.</p> <p>Specifikt mål: 1.1 Stärkt entreprenörskap och företagande i lokala utvecklingsområden</p> <p>Insatser för att stärka det lokala entreprenörskapet bör vara sektorsövergripande. Syftet är att tillvarata möjligheter och tillväxtpotential genom samverkan. Företag och entreprenörer som ingår i lokala samarbeten och som därigenom bidrar till utvecklingen av lokala företagsnätverk kan bli lönsamma och konkurrenskraftiga företag som erbjuder säkra arbetsplatser. I detta inkluderas företag och entreprenörer inom sociala och ideella sektorn. Ett ökat antal nystartade företag och en utveckling av existerande företag bidrar till att skapa sysselsättning så att fler inom det lokala utvecklingsområdets har sysselsättning och självförsörjning.</p> <p>Planerings- och stadsutvecklingsprocesser vad gäller fysiska platser är välutvecklade i Sverige, samtidigt som den lokala acceptansen och engagemanget behöver komplettera dessa processer och skapa delaktighet och ett entreprenöriellt förhållningssätt. Här kan lokalt ledd utveckling vara ett verktyg för att involvera den lokala befolkningen i utvecklingen av de egna kvarteren. Utöver det finns det ett behov av att stödja innovativa och entreprenöriella miljöer på lokal nivå.</p> <p>Utifrån det och utifrån analysen i 1.1 ska företagare och entreprenörer nås av stöden, antingen direkt som bidrag eller som stöd i annan form än ekonomiskt. Stöd i annan form än ekonomiskt kan lämnas genom projekt som ideella sammanslutningar,</p>

	kommuner eller liknande äger.
Det särskilda målets id-nummer	1.2
Det särskilda målets benämning	Ökad sysselsättning i små och medelstora företag i lokala utvecklingsområden
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Utifrån behovsbeskrivningarna i avsnitt 1.1 och med tanke på de olika förutsättningarna i de olika utvecklingsområdena i Sverige sammanfattas det förväntade resultatet för regionalfonden till ett ökat företagande och entreprenöriellt förhållningssätt, samt i förlängningen ökad sysselsättning i de lokala utvecklingsområdena.</p> <p>Specifikt mål: 1.2 Ökad sysselsättning i små och medelstora företag i lokala utvecklingsområden</p> <p>För att nå målen behövs en förstärkning av de lokala förutsättningarna för både etablering av nya företag och utveckling av befintliga företag.</p> <p>Ett sektorsövergripande arbetssätt innebär att involvera en mångfald av aktörer (den offentliga-, privata- och idéburna sektorn samt invånare) och kunskapsområden i genomförandet. Genom samverkan kan man säkerställa ett innovativt nytänkande som i sin tur kan leda till nya produkter, tjänster och företag som främjar en hållbar lokal utveckling och en ökad sysselsättning i de lokala utvecklingsområdena.</p> <p>Ökat samarbete och innovativa tekniska och ekonomiska lösningar behövs för att knyta ihop stad och land för att möta samhällsutmaningar. Exempel på insatser är att främja småskalig infrastruktur när det gäller transportlogistik för boende, distribution och produktion av livsmedel och lokalproducerad förnybar energi.</p> <p>Aktiviteter inom investeringsprioriteringen ska syfta till att stimulera innovationsprocesser som utgår från lokala samhällsutmaningar. Aktiviteterna inom investeringsprioriteringen bör vara sektorsövergripande. Syftet är att säkerställa ett nytänkande inom lokal utveckling genom att tillämpa ett helhetsgrepp och ett engagemang hos flera aktörer som traditionellt inte ingår i samma innovationsprocesser. Tvärsektoriella insatser stimulerar en kunskapsöverföring mellan olika sektorer så att nya idéer utvecklas som öppnar för nya produkter och företagsutveckling. Detta i sin tur leder till nya anställningar.</p> <p>Stöd till materiella och immateriella investeringar kan ges till enskilda företag genom stöd i begränsad storlek. Stödet</p>

ska under överskådlig tid påverka antalet arbetsplatser och främja entreprenörens sysselsättning och försörjning.

[1] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_sv.htm

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1.1 - Stärkt entreprenörskap och företagande i lokala utvecklingsområden						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0306	SMF med 0-249 anställda per 1000 invånare, medelbefolkning (16-64 år)	SMF	Mer utvecklade	181,90	2013	182,00	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

Specifikt mål		1.2 - Ökad sysselsättning i små och medelstora företag i lokala utvecklingsområden						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0301	Sysselsättning i små och medelstora företag	Antal anställda omräknat till heltidstjänster	Mer utvecklade	848 550,00	2013	849 050,00	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier
<p>Stöden prioriteras av den lokala aktionsgruppen (LAG) i enlighet med den lokala utvecklingsstrategin som ska återspegla utvecklingsbehovet i det lokala utvecklingsområdet. Det är de lokala behoven och engagemanget som styr vilken typ av projekt och vilka projektidéer som lämnas in för bedömning. Dessutom har LAG möjlighet att konkretisera relevanta exempel på aktiviteter som nämns nedan utifrån exempelvis målgrupper, prioriterade geografiska områden inom den lokala utvecklingsstrategin eller horisontella kriterier.</p> <p>Aktiviteter ska syfta till att stimulera utvecklingsprocesser som utgår från lokala samhällsutmaningar. Aktiviteterna bör vara sektorsövergripande. Syftet är att säkerställa ett nytänkande inom lokal utveckling genom att tillämpa ett helhetsgrepp och ett engagemang hos flera aktörer.</p> <p>Stöd från denna investeringsprioritering omfattar[1]:</p> <ul style="list-style-type: none">· Förberedande stöd (för att ta fram strategier).· Genomförande av insatser inom den lokalt ledda utvecklingsstrategin.· Förberedelser och genomförande av samarbetsverksamhet med projekt i andra lokala utvecklingsområden.· Löpande administrativa kostnader (om tillämpligt). <p>Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom projekten är sådant som:</p> <ul style="list-style-type: none">• Stimulerar insatser för att utveckla samspelet mellan stad och land• Stimulerar innovativa och entreprenöriella lokala miljöer genom förutsättningsskapande åtgärder såsom till exempel lokala mötesplatser, informationsplatser, småskalig infrastruktur• Främjar utvecklingen av lokalt företagande.,	

- Stöder insatser där SMF har en viktig roll i utveckling av lokala utvecklingsprocesser.
- Stödjer blivande företagare i startskedet.
- Stödjer bildande och vidareutveckling av lokala nätverk och nätverk inom olika branscher och det lokala näringslivet.
- Främjar kvinnors företagande och bidrar till en jämställd lokal utveckling.
- Främjar samhällsentreprenörskap som syftar till att bidra till en hållbar lokal utveckling
- Stödjer företagarens utveckling genom materiella och immateriella investeringar.

Huvudsakliga målgrupper

Huvudsakliga målgrupper befinner sig inom det lokala utvecklingsområdet och är exempelvis mikroföretag och småföretag och potentiella entreprenörer.

Urval av geografiska områden

Lokala utvecklingsområdenprioriteras av en urvalskommitté utifrån den lokala utvecklingsstrategin[1] som bifogas i ansökan om att bilda ett lokalt utvecklingsområde. Jordbruksverket beslutar om prioriteringen. Lokala utvecklingsområden kan bildas i hela programområdet (Sverige). Stöd från detta program är enbart möjligt om det har en direkt nytta för området och bidrar till att uppfylla målen i den lokala utvecklingsstrategin.

Urvalet sker med hjälp av utvärderingar och urvalskriterier. Samtliga lokala utvecklingsstrategier ska bidra till att nå målen i detta program. Bedömningen av de lokala utvecklingsstrategierna görs av en oberoende expertgrupp och av urvalskommittén.

Det är möjligt att inom ett lokalt utvecklingsområde och inom en lokal utvecklingsstrategi fokusera insatser från programmet så att dessa koncentreras på geografiska områden som har ett särskilt stort behov. Insatser är möjliga i alla typer av områden såväl glesa som befolkningstäta (insatskategorier dimension 3).

Stödmottagare

Exempel på stödmottagare är företag, kommuner, föreningar, samhällsorganisationer (som föreningar), företagsfrämjande organisationer samt offentliga aktörer som är verksamma i det aktuella området.

Investeringsprioritering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier
<p>[1] 1303/2013</p> <p>[1] I linje med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier
<p>Horisontella kriterier</p> <p>Horisontella kriterier som miljöhänsyn, icke-diskriminering och jämställdhet beaktas vid urval av projekt utifrån de lokala utvecklingsstrategierna.</p> <p>Entreprenörskapsstödjande insatser samt stöd för att starta nya och utveckla befintliga företag bör utformas på ett sätt som gör företagandet mer hållbart, resurseffektivt, energisnålt, jämställt och jämlikt. Utrikesföddas företagande är en viktig del för att främja ökad mångfald i företagandet och förbättrade utvecklingsmöjligheter i lokala utvecklingsområdena. För en positiv utveckling av såväl jämställdhet som mångfald är det viktigt att stötta etableringar av företag och entreprenörskapsviljan som även stärker näringslivsstrukturen i en icke-segregerande riktning. Läs också om horisontella kriterier i kapitel 11.</p> <p>Vägledande principer för urval av insatser</p> <p>Den lokala utvecklingsstrategin kan innehålla insatser som finansieras genom samtliga ESI-fonder som är relevanta för Sverige. I de lokala utvecklingsstrategierna beskrivs de synergier som möjliggörs genom att fler fonder används för genomförandet.</p> <p>Medel från regionalfonden bör användas för att stärka länkar mellan stad och land och för insatser i tätorter med över 20 000 invånare.</p> <p>Insatser, det vill säga projekt- och företagsstöd, prioriteras och väljs ut av LAG. LAG etablerar själva en urvalsprocess och urvalskriterier som gäller i</p>	

respektive utvecklings-strategi och som ska utformas efter lokala förutsättningar och enligt de krav som formuleras i den gemensamma förordningen[1]. Alla principer behöver inte uppfyllas i varje projektansökan, men en koppling till den lokala utvecklingsstrategins mål måste säkerställas.

Följande är exempel på sådana specifika principer:

- Insatsen är innovativ och metodutvecklande.
- I urvalet av insatsen beaktas de horisontella kriterierna utifrån dess möjligheter att generera smart och hållbar tillväxt i respektive insats.
 - Insatsen stärker samspelet mellan stad och land
- Insatsen har en förankring hos näringslivet.
- Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen.
- Insatsen har en tydlig positiv effekt på näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft.
- Insatsen främjar entreprenörskap och stimulerar bildande av nya företag.
- Insatsen tar tillvara kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt.
- Insatsen fortsätter och generera mervärden även efter att insatsens finansiering avslutas.
- Insatsen har flera deltagande organisationer (och/eller finansiärer).
- Insatsen har organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetspartners.
- Insatsen stimulerar att starta och/eller överta företag.
- Insatsen främjar samverkan och förbättrar företagsklimatet.

Investeringsprioritering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier
[1] 1303/2013	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier
Finansiella instrument är inte aktuellt i detta program.	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier
Stora projekt är inte aktuellt i detta program.	

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			600,00	Förvaltande myndighetsdata bas	Löpande

Investeringsprioritering		9d - Investering i samband med lokalt ledda utvecklingsstrategier							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO02	Produktiv investering: Antal företag som får bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00		
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			400,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			150,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
PSI01	Antal organisationer som får stöd	Antal	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
PSI02	Projekt i stadsområden (>5000 invånare)	Antal	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
PSI03	Projekt som främjar länkar mellan stad och landsbygd	Antal	Eruf	Mer utvecklade			150,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO06	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag (bidrag)	euro	Eruf				600 000,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier
--------------	--

Insatsområde	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier
Stöd inom detta prioriterade område ska användas för projekt och investeringar som har fokus på näringslivsutveckling, entreprenörskap, smart och hållbar tillväxt, samt för insatser som stärker den lokala ekonomins och det lokala näringslivets konkurrenskraft och hållbarhet. Även insatser för utveckling av nya affärsmodeller och social innovation är relevanta i detta insatsområde. Horisontella kriterier som miljö och jämställdhet ska beaktas vid urval av projekt.	

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
1	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			816478,50			8 164 785,00	Förvaltande myndighets databas	
PS102	Aktivitet	Projekt i stadsområden (>5000 invånare)	Antal	Eruf	Mer utvecklade			20			200,00	Förvaltande myndighets databas	
PS103	Aktivitet	Projekt som främjar länkar mellan stad och landsbygd	Antal	Eruf	Mer utvecklade			15			150,00	Förvaltande myndighets databas	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Bedömningen är att det är mest lämpligt att använda sig av en aktivitetsindikator för resultatramverket och att komplettera denna med en finansiell indikator. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Inga resultatindikatorer kommer att användas.

De metoder och kriterier som använts för att välja ut relevanta indikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningar av ett rimligt värde för delmålet för 2018 har grundats på en bedömning av hur snabbt genomförandet av de lokala utvecklingsstrategierna kan komma igång. Det bedöms att till 2018 kommer ca 10 % av periodens totala antal projekt hinna genomföras. Grunden för detta är att strategiarbetet och beslut om start av

lokala utvecklingsområden pågår 2015 ut. Projekt kommer därför att initieras och beslutas om först under senare delen av 2016. Projektens löptid sträcker sig också ofta över mer än ett år. Det är faktorer som leder fram till värdena för milstolpen 2018.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	097. Initiativ för lokalt ledd utveckling i stads- och landsbygdsområden	8 164 785,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	8 164 785,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	1 632 958,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	4 082 392,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	2 449 435,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier		
Fond	Regionkategori	Kod		belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	06. Lokalt ledda initiativ för lokal utveckling		8 164 785,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier		
Fond	Regionkategori	Kod		belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier
<p>Specifika mål och förväntade resultat</p> <p>Programmet ska genomföras ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidra till lokal utveckling genom de prioriteringar som görs i de lokala utvecklingsstrategierna.</p> <p>Beskrivning av stödbara aktiviteter och deras förväntade bidrag till de specifika målen</p> <p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet ska kunna genomföras på ett effektivt och säkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndighet kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, genomförande, förvaltning, kontroller, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>Kostnader för att förbereda och genomföra övervakningskommitténs möten kan finansieras av tekniskt stöd.</p>	

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Lokalt ledda strategier för lokal utveckling

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

Effektivitet i flerfondsstrategier

De lokala utvecklingsstrategierna kan finansieras genom en, två, tre eller fyra fonder beroende på de insatser som planeras i strategin. Genom att samordna flera fonder inom samma strategi kan de lokala utvecklingsgrupperna arbeta strategiskt över hela området mot målen i alla fonderna. Detta skapar synergieffekter och insatserna kan komplettera varandra samtidigt som administrationen kan bli mer effektiv.

Områdets funktionalitet kan också genereras genom flerfondsstrategier. Så behöver ett lokalt utvecklingsområde inte bara bestå av landsbygd med samma förutsättningar utan funktionaliteten kan ligga i samverkan mellan stad och land där olika fonder samverkar. Sett ur ett effektivitetsperspektiv är det angeläget att, beroende på områdets behov, så många strategier som möjligt inkluderar flera fonder. Fördelarna är:

- En flerfondsstrategi innebär ett större helhetsperspektiv gällande utvecklingsfrågor i ett område. Synergierna kan öka och risken för dubbelinsatser minskar.
- En flerfondsstrategi tydliggör var olika projekt och insatser ska finansieras och gör gränsdragningen enklare och ger också en ökad tydlighet gentemot projektsökanden.
- Ett flerfondsgrepp skapar skalfördelar för de lokala utvecklingsområdena till exempel inom marknadsföring och kommunikation. Även verksamheten kan effektiviseras vilket ger större utväxling på driftsmedlen.

- Leadermetoden och tidigare områden är lokalt kända, exempelvis hos kommunerna, vilket kan ge fördelar och draghjälp i etableringsfasen av ERUF och ESF inom lokalt ledd utveckling.
- Det ger en större tydlighet, tyngd och legitimitet gentemot projektsökanden och andra aktörer då man kan agera som en lokal utvecklingsaktör med en bredare bas inom området.
- En dörr in för lokala projektstöd efterfrågas av projektsökanden. Kontoret i ett lokalt utvecklingsområde ska fungera som en kontaktpunkt för stödsökande, oavsett vilken av ESI-fonderna som är aktuell för den stödsökandes projektidé eller projektansökan.

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ESF	Mer utvecklade	Offentlig	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	9vi
Investeringsprioriteringens rubrik	lokalt ledda strategier för lokal utveckling

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	2.1
Det särskilda målets benämning	Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Specifikt mål 2.1: Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden</p> <p>Genom deltagandet i ESF-aktiviteter ska sysselsatta kvinnor och män få en stärkt ställning på arbetsmarknaden. ESF ska bidra till kompetensutveckling så att individerna kan utvecklas i takt med arbetslivets krav och få ökade möjligheter att få behålla</p>

	<p>sitt arbete eller få nytt arbete, bli företagare eller arbetsbefordras.</p> <p>Inom ramen för det särskilda målet är det viktigt att förnya och utveckla sysselsattas kompetens. Med ökad kompetens stärks den sysselsattas möjligheter att klara pågående strukturomvandlingar. Givet program-mets syfte att verka inom det lokala arbetslivet är kompetensutveckling av företagare särskilt betydelsefull. Satsningar på kompetensutveckling med fokus på entreprenörskap kan bidra till att fler startar företag och till att befintliga företagare kan utveckla sin verksamhet. Det är viktigt att insatserna utgår från den enskildas behov. Kompetensutveckling vad gäller entreprenörskap och regelverket kring företagande kan även riktas till potentiella företagare som idag är anställda. Genom att synliggöra individens kompetenser samt koppla samman dessa med hur arbetsplatsen och organisationen planerar att utveckla sin verksamhet, sätts kompetensinsatserna i ett tydligt sammanhang. Enstaka kortsiktiga insatser undviks och kopplingen till samhället, bygden och näringslivet förstärks. Kompetensinsatserna kan också handla om nätverksbyggande, förstärkning och utveckling av jämställdhet- och tillgänglighetsarbetet eller att arbeta förebyggande kring hälsa på arbetsplatsen.</p> <p>Förväntade effekter kan främst märkas genom förstärkningen av individernas specifika situation samt på den sammanlagda arbetslösheten i utvecklingsområdet. Utifrån de behov som är beskrivna i utmaningarna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tillgång till nätverk och mötesplatser för arbetsgivare och arbetstagare utvecklas. • Sammanhållning inom bygden eller orten stärkas. • Ortens behov av arbetskraft och kompetens tillgodoses och breddas så att fler får möjlighet att stanna på orten, flytta dit eller återvända. • Tillgång till kompetensutveckling förbättras. • Samverkan mellan aktörer från flera lokala utvecklingsområden utvecklas i syfte att utbyta erfarenheter och stimulera kompetensförsörjning. • Ökad delaktighet och ökat inflytande för personer i underrepresenterade grupper säkras, vilket i sin tur leder till utveckling och en bättre ställning på arbetsmarknaden. • Ökad acceptans för och kunskap om, integration och jämställdhet i samhället och på arbetsmarknaden tillförsäkras.
Det särskilda målets id-nummer	2.2
Det särskilda målets benämning	Stärkt anställningsbarhet för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden

Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd

Specifikt mål 2.2: Stärkt anställningsbarhet för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden

Genom deltagandet i ESF-aktiviteter ska kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden att utvecklas och komma i arbete eller utbildning eller få bättre förutsättningar att närma sig arbetsmarknaden eller utbildning. Det är viktigt att deras möjligheter att arbeta utifrån sina egna förutsättningar breddas. För de individer som har en komplex och sammansatt problematik är det viktigt att flera aktörer samverkar för att möta individens förutsättningar och behov. Eftersom respektive aktörs enskilda insatser är avgränsade är de ofta inte tillräckliga i dessa fall. Därför är insatser som sker i samverkan ett viktigt inslag och insatser som innefattar en bred, utvecklad och relevant samverkan ska prioriteras. I flera delar finns idag en etablerad samverkan att utgå ifrån, exempelvis avseende sjukskrivna. Relevanta aktörer inom områdena för lokalt ledd utveckling kan vara Arbetsförmedlingen, kommunen, representanter för civilsamhällets organisationer och utbildningsaktörer och Försäkringskassan. Exempel på insatser att kombinera kan vara arbetslivsinriktade rehabiliterings- eller platsförmedlingsinsatser är andra möjligheter.

Med kvinnor och män som är långt ifrån arbetsmarknaden avses en bred målgrupp, alltifrån de som saknar bostad till de som är sjukskrivna sedan flera år tillbaka eller nyanlända som är arbetslösa. Det är därför viktigt att varje område och projekt avgränsar målgruppen för insatser och anpassar insatserna efter de behov som finns.

Inom ramen för det särskilda målet är det därmed viktigt att öka deltagandet på arbetsmarknaden och att bryta utanförskapet genom exempelvis effektivare matchning, intensifierad jobb-sökning, vägledning, utbildning och coaching. Att underlätta för personer med utländsk bakgrund samt för unga att etablera sig på arbetsmarknaden är viktigt precis som att förhållanden i utsatta stadsdelar eller glest befolkade områden. Kvinnors och mäns villkor i utanförskapet ska beaktas. Insatserna ska utgå från den enskildes behov och kompetens. Insatserna ska göra i en tydlig process, i vilken individen tydligt arbetar gentemot uppsatta mål – fokus ska ligga både på att förstärka

	<p>anställningsbarheten och verka för långsiktighet. Enstaka kortsiktiga insatser undviks och kopplingen till samhället, bygden och näringslivet ska finnas.</p> <p>Förväntade effekter kan främst märkas genom förstärkningen av individernas specifika situation samt på den sammanlagda arbetslösheten i utvecklingsområdet. Utifrån de behov som är beskrivna i utmaningarna ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tillgång till nätverk och mötesplatser för arbetsgivare och arbetstagare utvecklas. • Sammanhållning inom bygden eller orten stärkas. • Ortens behov av arbetskraft och kompetens tillgodoses och breddas så att fler får möjlighet att stanna på orten, flytta dit eller återvända. • Tillgång till kompetensutveckling förbättras. • Samverkan mellan aktörer från flera lokala utvecklingsområden utvecklas i syfte att utbyta erfarenheter och stimulera kompetensförsörjning. • Ökad delaktighet och ökat inflytande för personer i underrepresenterade grupper säkras, vilket i sin tur leder till utveckling och en bättre ställning på arbetsmarknaden. • Ökad acceptans för och kunskap om, integration och jämställdhet i samhället och på arbetsmarknaden tillförsäkras.
Det särskilda målets id-nummer	x
Det särskilda målets benämning	x
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Sveriges utmaningar inom ramen för lokalt ledd utveckling i ESF ser olika ut beroende på hur de olika lokala utvecklingsområdena ser ut. Europeiska kommissionen har pekat på den höga arbetslösheten bland unga kvinnor och män samt andra som befinner sig i en utsatt position, främst tredjelandsmedborgare och utrikes födda. I kommissionens rekommendationer [Position of the Commission Services on the development of Partnership Agreement and programmes in Sweden for the period 2014–2020. Ref. Ares(2012) 1320495 – 09/11/2012.] lyfts bland annat fram minskningen av arbetslöshet för nämnda grupper, bättre stöd i utvecklingen och förstärkningen av kompetens samt ett längre hållbart arbetsliv. Kommissionen knöt här till 2014 års landsspecifika</p>

rekommendation att förbättra baskunskaperna och underlätta övergången från utbildning till arbetsmarknad [RÅDETS REKOMMENDATION av den 8 juli 2014 om Sveriges nationella reformprogram 2014, med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2014 (2014/C 247/25)]. Även här lyfts målgruppen unga, lågutbildade och personer med invandrarbakgrund. Det är viktigt att öka de tidiga insatserna och det aktiva uppsökandet av unga som inte är inskrivna hos myndigheterna.”

Sverige behöver, precis som resten av EU, vända den demografiska trenden, vilken är särskilt tydlig i den svenska gles- och landsbygden. I vissa delar kan därför kompetens- och arbetskraftsbrist förutses. Utvecklingen förstärks av flytt- och etableringsmönster (främst unga kvinnors) till större städer vilket leder till ökad medelålder och minskat arbetskraftunderlag i mer glesbefolkade områden. Den starkt könsuppdelade arbetsmarknaden är en en flera avgörande variabler i den demografiska förändringen. En svag efterfrågan på arbetskraft drabbar särskilt kvinnor och män som är unga, är födda utanför Europa, eller har funktionsnedsättningar som påverkar arbetsförmågan. Risken är påtaglig att många personer i dessa grupper hamnar allt längre från arbetsmarknaden och får svårt att komma tillbaka när efterfrågan förändras. Att motverka en sådan utveckling har varit en central utgångspunkt.

Det finns därmed behov av att ta tillvara den arbetskraft som finns och att i högre utsträckning bredda perspektivet när det gäller rörlighet, kompetens och matchning. Det operativa programmet för lokalt ledd utveckling med stöd av ESF behöver därför hitta långsiktiga lösningar för den lokala arbetsmarknaden och det lokala arbetslivet. Att bryta könsmonster på den lokala nivån för flyttmönster och yrkesval är viktigt. Utbildning och kompetensutveckling blir därmed avgörande för tillväxten och välfärden på den lokala nivån. Det övergripande målet är att så många kvinnor och män som möjligt ska komma närmre arbetsmarknaden eller stärka sin ställning på arbetsmarknaden genom att delta i aktiviteter. Detta i sin tur leder till en minskad arbetslöshet eftersom fler arbetslösa kommer i arbete och fler anställda förblir i arbete.

Målsättningen är också kopplad till regeringens mål om ekonomisk jämställdhet. Enligt de

	<p>jämställdhetspolitiska målen ska ”Kvinnor och män (...) ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut”[1]. Eftersom jämställdhet, som andra horisontella principer, är obligatoriska för programmets genomförande kan en effekt på detta mål förväntas.</p>
--	--

[1] <http://www.regeringen.se/sb/d/16278>

Tabell 4: Gemensamma resultatindikatorer för vilka ett målvärde har fastställts och programspecifika resultatindikatorer för det särskilda målet (per investeringsprioritet och regionkategori) (för ESF)

Investeringsprioritering : 9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling														
ID	Indikator	Regionkategori	Mätenhet för indikatorn	Gemensam utfallsindikator som används som grund för fastställande av mål	Utgångsvärde			Mätenhet för utgångsläge och mål	Utgångsår	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt			Män	Kvinnor	Totalt		
CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagare, efter avslutad åtgärd	Mer utvecklade	Antal				5,00	Andel (%)	2011			15,00	Förvaltande myndighets databas, Statistiska centralbyrån	CR04 kopplas till mål 2.2
PSI05	Deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation, efter avslutad åtgärd	Mer utvecklade	Antal				1,50	Andel (%)	2013			1,70	Förvaltande myndighets databas, Statistiska centralbyrån	PSI05 kopplas till mål 2.1

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
Aktiviteter som kan få stöd inom investeringsprioriteringen	
<p>Stöden prioriteras av den lokala aktionsgruppen (LAG) i enlighet med den lokala utvecklingsstrategin som ska återspegla utvecklingsbehovet i det lokala utvecklingsområdet. Det är de lokala behoven och engagemanget som styr vilken typ av projekt och vilka projektidéer som kan lämnas in för bedömning. Dessutom har LAG möjlighet att konkretisera relevanta exempel på aktiviteter som nämns nedan utifrån exempelvis målgrupper, prioriterade geografiska områden inom den lokala utvecklingsstrategin eller horisontella kriterier.</p> <p>Stöd från denna investeringsprioritering omfattar[1]:</p> <p>Förberedande stöd (för att ta fram strategier).</p>	

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<ul style="list-style-type: none"> · Genomförande av insatser inom den lokalt ledda utvecklingsstrategin. · Förberedelser och genomförande av samarbetsverksamhet med projekt i andra lokala utvecklingsområden. · Löpande administrativa kostnader. <p>Exempel på aktiviteter som kan stödjas är sådana som:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Analyserar den lokala arbetsmarknadens behov av kompetens. · Utvecklar information om den lokala arbetsmarknaden till elever i årskurs nio inför val av gymnasieutbildning. · Bildar och vidareutvecklar lokala nätverk och kluster som bidrar till exempelvis rekrytering av långtidsarbetslösa. · Utvecklar samverkan mellan skola och arbetsliv (lokala programråd) · Utvecklar lokal kompetens om hur lärlingsutbildning och yrkesintroduktionsanställningar kan bidra till att lokala företags konkurrenskraft höjs och samtidigt tryggar den framtida kompetensförsörjningen. · Utvecklar systemen för rekrytering, kompetensförsörjning och matchning. · Utvecklar och genomför aktiviteter i syfte att höja den lokala yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft. · Verkar för jämställdhetsintegrering i befintliga företag, företagsnätverk, i det civila samhället och i offentliga organisationer. · Främjar kompetensutveckling · Stimulerar regionalt samarbete som syftar till att genom utbildning trygga den framtida lokala kompetensförsörjningen. · Ökar företagarens kompetens så att denne ska kunna anställa fler unga och människor med utländsk bakgrund, samt ökar jämställdheten på arbetsplatsen 	

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<p>och bland de anställda.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Utbildar arbetsplatsernas handledare. · Utbildar i handledning och arbetsledning med fokus på mottagande av praktikanter eller nyanställda, så att arbetets innehåll och organisation bättre kan anpassas. · Bidrar till entreprenörskap och företagande, t.ex. attitydpåverkande insatser för entreprenörskap och nyföretagande, liksom genom insatser som stödjer utvecklingen av deltagarnas e-kompetens. · Främjar yrkesmässig eller geografisk rörlighet såsom utbildning. · Främjar en bred, utvecklad och relevant samverkan mellan olika aktörer · Informerar om tillgänglighet hos arbetsplatser. · Förebygger ohälsa på arbetsplatser, exempelvis stress. · Arbetslivsinriktade och lokalt anpassade rehabiliterings- eller platsförmedlingsinsatser · Samverkan mellan arbetslivsinriktade och lokalt anpassade rehabiliterings- eller platsförmedlingsinsatser och sociala insatser från kommunen. · Samverkan mellan arbetslivsinriktade, lokalt anpassade insatser och insatser inom den ideella sektorn. · Andra samarbeten och kombinationer som kan stödja individen är möjliga. <p>Huvudsakliga målgrupper</p> <p>Programmet tar fasta på alla individer, oavsett anställningsform och anställning, med behov av stödjande insatser.</p> <p>Målgruppen för det särskilda målet 2.1, Stärkt anpassningsförmåga för sysselsatta kvinnor och män på arbetsmarknaden, är alla sysselsatta, såväl</p>	

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<p>företagare som anställda kvinnor och män, oavsett anställningsform och tidslängd, inom privat, offentlig samt ideell sektor. Målgruppsdefinitionen är bred i syfte att möta behov av kompetensutveckling i alla typer av verksamheter. Givet programmets syfte att bidra till ökad tillväxt och sysselsättning, är insatser i små och medelstora företag särskilt betydelsefulla.</p> <p>Målgruppen för det särskilda målet 2.2, Stärkt anställningsbarhet för kvinnor och män som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden, dvs. insatser för att öka övergången till arbete för de som står långt från arbetsmarknaden är arbetslösa kvinnor och män och kan konkretiseras i bland annat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unga (15–24 år), - nyanlända invandrare, - långtidsarbetslösa (mer än tolv månader), - personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, eller - de som har varit sjukskrivna och har behov av stöd för återgång i arbete. <p>Som nyanländ invandrare avses i programmet främst nyanlända med uppehållstillstånd som flykting och andra skyddsbehövande, anhöriginvandrare, samt tredjelandsmedborgare som fått uppehållskort i egenskap av familjemedlem till en EES-medborgare. Avsikten är att målgruppen för programmet här ska motsvara de målgrupper som omfattas av insatser inom arbetsmarknadspolitiken för nyanlända. Individer som har varit långt ifrån samhället och arbetslivet, exempelvis individer utan bostad, och de som lämnat kriminalvården kan också tillhöra målgruppen.</p> <p>Då programmet genomförs på det lokala planet och det i de flesta fall kommer att ha få deltagare, kan aktiviteterna ha deltagare från olika målgrupper, både sysselsatta och icke sysselsatta.</p> <p>Urval av geografiska områden</p> <p>Arbetet i lokala utvecklingsområden utgår från en lokal utvecklingsstrategi, som har valts och prioriterats av en urvalskommitté[2]. Jordbruksverket beslutar om prioriteringen. Lokala utvecklingsområden kan bildas i hela programområdet (Sverige). Stöd från detta program är enbart möjligt om det har</p>	

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<p>en direkt nytta för området och en positiv effekt på uppfyllelse av den lokala utvecklingsstrategins mål.</p> <p>Urvalet sker med hjälp av utvärderingar och urvalskriterier. Samtliga lokala utvecklingsstrategier ska bidra till att nå målen i detta program. Bedömningen och rangordningen av förslagen till lokala utvecklingsstrategier görs av en oberoende expertgrupp och av urvalskommittén.</p> <p>Det är möjligt att inom ett lokalt utvecklingsområde och inom en lokal utvecklingsstrategi fokusera insatser från detta program så att insatserna koncentreras på geografiska områden som har ett särskilt stort behov. Insatser är möjliga i alla typer av områden såväl glesa som befolkningstäta (insatskategorier dimension 3).</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Exempel på stödmottagare är företag, kommuner, skolor, föreningar och organisationer, samt offentliga aktörer som är verksamma i det aktuella området.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>LAG beaktar de horisontella kriterierna vid urval av projekt utifrån de lokala utvecklingsstrategierna. Horisontella kriterier beskrivs närmare i kapitel 11 och i avsnitt 2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser.</p> <p>[1] I linje med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.</p> <p>[2] EU-förordning 1303/2013</p>	

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<p>Vägledande principer för urval av insatser</p> <p>Den lokala utvecklingsstrategin kan innehålla insatser som finansieras genom samtliga ESI-fonder som är relevanta för Sverige. I de lokala utvecklingsstrategierna beskrivs de synergier som möjliggörs genom att fler fonder används för genomförandet.</p> <p>Insatser, dvs. projekt, prioriteras och väljs ut av LAG. LAG etablerar själva en urvalsprocess och urvalskriterier som gäller i respektive utvecklingsstrategi och som ska utformas efter lokala förutsättningar och enligt de krav som formuleras i den gemensamma förordningen[1]. Utöver de krav som finns i denna förordning kommer det att finnas lokala kriterier och principer för urval av insatser. Alla principer behöver inte uppfyllas i varje projektansökan, men en koppling till strategins mål måste säkerställas.</p> <p>Följande är exempel på sådana specifika principer:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Insatsen är innovativ och utvecklar metoder. · Insatsen har en förankring hos näringslivet. · Insatsen främjar samverkan mellan skola och arbetsliv. · Insatsen har en tydlig effekt på individers förutsättningar och ställning på arbetsmarknaden. · Insatsen främjar entreprenörskap. · Insatsen tar tillvara kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt · Insatsen fortsätter och genererar mervärden även efter att dess finansiering avslutas. 	

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<ul style="list-style-type: none"> · Insatsen har flera deltagande organisationer (eller finansiärer). · Insatsen underlättar ungdomars etablering på arbetsmarknaden. · Insatsen främjar underrepresenterade grupper på arbetsmarknaden · Insatsen bidrar till lika förutsättningar mellan kvinnor och män · Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetspartners. <p>[1] EU-förordning 1303/2013</p> <p>[1] EU-förordning 1303/2013</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
Finansiella instrument är inte aktuellt i detta program.	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling
Inte aktuellt i detta program.	

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
PS104	Deltagare i projekt	Antal	ESF	Mer utvecklade			3 000,00	Förvaltande myndighets ärendehanteringssystem	1 ggr/år

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<p>Stöd inom detta prioriterade område ska användas för projekt och investeringar som har fokus på näringslivsutveckling, entreprenörskap, smart och hållbar tillväxt, samt för insatser som stärker den lokala ekonomins och det lokala näringslivets konkurrenskraft och hållbarhet. Även insatser för utveckling av nya affärsmodeller och social innovation är relevanta i detta insatsområde. Horisontella kriterier som miljö och jämställdhet ska beaktas vid urval av projekt.</p>	

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
1	Finansiell	Utgifter	Euro	ESF	Mer utvecklade			800953,50			8 009 535,00	Förvaltande	

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av
												myndighetsdatabas	
PS104	Aktivitet	Deltagare i projekt	Antal	ESF	Mer utvecklade			300			3 000,00	Förvaltande myndighets ärendehanteringssystem	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Bedömningen är att det är mest lämpligt att använda sig av en aktivitetsindikator för resultatramverket och att komplettera denna med en finansiell indikator. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Inga resultatindikatorer kommer att användas.

De metoder och kriterier som använts för att välja ut relevanta indikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningar av ett rimligt värde för delmålet för 2018 har grundats på en bedömning av hur snabbt genomförandet av de lokala utvecklingsstrategierna kan komma igång. Det bedöms att till 2018 kommer ca 10 % av periodens totala antal projekt hinna genomföras. Grunden för detta är att strategiarbetet och beslut om start av lokala utvecklingsområden pågår 2015 ut. Projekt kommer därför att initieras och beslutas om först under senare delen av 2016. Projektens löptid sträcker sig också ofta över mer än ett år. Det är faktorer som leder fram till värdena för milstolpen 2018.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling									
Fond	Regionkategori	Kod							belopp i euro		

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	114. Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	8 009 535,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	8 009 535,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	1 601 907,00
ESF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	4 004 767,00
ESF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	2 402 861,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	06. Lokalt ledda initiativ för lokal utveckling	8 009 535,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	08. Ej tillämpligt	0,00

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling
<p>Specifika mål och förväntade resultat</p> <p>Programmet ska genomföras ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidra till lokal utveckling genom de prioriteringar som görs i de lokala utvecklingsstrategierna.</p> <p>Beskrivning av stödbara aktiviteter och deras förväntade bidrag till de specifika målen</p> <p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet ska kunna genomföras på ett effektivt och säkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndighet kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, genomförande, förvaltning, kontroller, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>Kostnader för att förbereda och genomföra övervakningskommitténs möten kan finansieras av tekniskt stöd.</p>	

2.B BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd ERUF

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

Ej tillämpligt i detta program.

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
3	Tekniskt stöd	Programmet ska genomföras ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidra till lokal utveckling genom de prioriteringar som görs i de lokala utvecklingsstrategierna.

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		3 - Tekniskt stöd									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångs år	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsf rekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	3 - Tekniskt stöd ERUF
	<p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet ska kunna genomföras på ett effektivt och säkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndighet kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, genomförande, förvaltning, kontroller, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>Kostnader för att förbereda och genomföra övervakningskommitténs möten kan finansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för lokalt ledd utveckling i tre operativa program. Genomförande av detta program kräver koordinationsinsatser för att genomföra lokalt ledd utveckling i flerfondsstrategier. LAG behöver utbildas i datasystem, regelverk och Regionalfondens syfte och användning. Jordbruksverket utför tillsyn av LAG i hela programområdet. Regional-, Social- och Havs- och fiskerifonden har möjlighet att verka i större tätorter. Detta kräver insatser för att genomföra programmet i stadsområden och säkerställa det kvalitativa genomförande med hänsyn till respektive LAGs behov, kompetensnivå och förutsättningar.</p> <p>Programmets rapportering innebär en tät kontakt med fyra generaldirektorat på EU-kommissionen och programförvaltning i respektive rapporteringssystem. Anpassningar av Jordbruksverkets datasystem medför ytterligare ansträngningar för att säkerställa en god kvalitet på resultaten och</p>

Insatsområde	3 - Tekniskt stöd ERUF
handläggningen.	
På grund av de olika behoven och diverse arbetsmoment ska TA-medel i första hand medfinansiera arbetstid för de anställda på Jordbruksverket som jobbar med programmet. Detta ger en flexibilitet i arbetet som gör att insatserna kan sättas in där det behövs.	

2.B.6.2 Aktivitetsindikatorer som förväntas bidra till resultaten

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde	3 - Tekniskt stöd ERUF					
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
0002	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Helårsarbetskrafter				Förvaltande myndighets databas

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde	3 - Tekniskt stöd ERUF			
Fond	Regionkategori	Kod		Belopp i euro

Insatsområde		3 - Tekniskt stöd ERUF	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	340 199,00
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	0,00
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	0,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		3 - Tekniskt stöd ERUF	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	340 199,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Tekniskt stöd ERUF	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	68 040,00
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	170 099,00
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	102 060,00

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd ESF

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

Ej tillämpligt i detta program.

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
ESF	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
4	Tekniskt stöd	Programmet ska genomföras ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidra till lokal utveckling genom de prioriteringar som görs i de lokala utvecklingsstrategierna.

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångsår	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd ESF
	Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet ska kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller.

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd ESF
<p>För förvaltande och attesterande myndighet kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd: förberedelser, genomförande, förvaltning, kontroller, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>Kostnader för att förbereda och genomföra övervakningskommitténs möten kan finansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för lokalt ledd utveckling i tre operativa program. Genomförande av detta program kräver koordinationsinsatser för att genomföra lokalt ledd utveckling i flerfondsstrategier. LAG behöver utbildas i datasystem, regelverk och Socialfondens syfte och användning. Jordbruksverket utför tillsyn av LAG i hela programområdet. Regional-, Social- och Havs- och fiskerifonden har möjlighet att verka i större tätorter. Detta kräver insatser för att genomföra programmet i stadsområden och säkerställa det kvalitativa genomförande med hänsyn till respektive LAGs behov, kompetensnivå och förutsättningar.</p> <p>Programmets rapportering innebär en tät kontakt med fyra generaldirektorat på EU-kommissionen och programförvaltning i respektive rapporteringssystem. Anpassningar av Jordbruksverkets datasystem medför ytterligare ansträngningar för att säkerställa en god kvalitet på resultaten och handläggningen.</p> <p>På grund av de olika behoven och diverse arbetsmoment ska TA-medel i första hand medfinansiera arbetstid för de anställda på Jordbruksverket som jobbar med programmet. Detta ger en flexibilitet i arbetet som gör att insatserna kan sättas in där de behövs.</p>	

2.B.6.2 Aktivitetsindikatorer som förväntas bidra till resultaten

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd ESF					
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	

0002	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Helårsarbetskrafter				
------	--	---------------------	--	--	--	--

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd ESF	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	333 731,00
ESF	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	0,00
ESF	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	0,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd ESF	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	333 731,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd ESF	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
ESF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	33 373,00
ESF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	133 492,00
ESF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	166 866,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategorori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	0,00	0,00	2 172 187,00	138 650,00	1 118 814,00	71 414,00	1 141 205,00	72 843,00	1 164 043,00	74 301,00	1 187 338,00	75 788,00	1 211 097,00	77 304,00	7 994 684,00	510 300,00
Totalt Eruf		0,00	0,00	2 172 187,00	138 650,00	1 118 814,00	71 414,00	1 141 205,00	72 843,00	1 164 043,00	74 301,00	1 187 338,00	75 788,00	1 211 097,00	77 304,00	7 994 684,00	510 300,00
ESF	Mer utvecklade	0,00	0,00	2 130 883,00	136 014,00	1 097 540,00	70 056,00	1 119 505,00	71 458,00	1 141 910,00	72 888,00	1 164 762,00	74 346,00	1 188 070,00	75 834,00	7 842 670,00	500 596,00
Totalt ESF		0,00	0,00	2 130 883,00	136 014,00	1 097 540,00	70 056,00	1 119 505,00	71 458,00	1 141 910,00	72 888,00	1 164 762,00	74 346,00	1 188 070,00	75 834,00	7 842 670,00	500 596,00
Totalt		0,00	0,00	4 303 070,00	274 664,00	2 216 354,00	141 470,00	2 260 710,00	144 301,00	2 305 953,00	147 189,00	2 352 100,00	150 134,00	2 399 167,00	153 138,00	15 837 354,00	1 010 896,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansiering snivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (j) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	8 164 785,00	8 164 785,00	8 164 785,00	0,00	16 329 570,00	50,000000000000%	0,00	7 654 485,00	7 654 485,00	510 300,00	510 300,00	6,25%
2	ESF	Mer utvecklade	Offentlig	8 009 535,00	8 009 535,00	8 009 535,00	0,00	16 019 070,00	50,000000000000%	0,00	7 508 939,00	7 508 939,00	500 596,00	500 596,00	6,25%
3	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	340 199,00	340 199,00	340 199,00	0,00	680 398,00	50,000000000000%	0,00	340 199,00	340 199,00			
4	ESF	Mer utvecklade	Offentlig	333 731,00	333 731,00	333 731,00	0,00	667 462,00	50,000000000000%	0,00	333 731,00	333 731,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		8 504 984,00	8 504 984,00	8 504 984,00	0,00	17 009 968,00	50,000000000000%		7 994 684,00	7 994 684,00	510 300,00	510 300,00	6,00%
Totalt	ESF	Mer utvecklade		8 343 266,00	8 343 266,00	8 343 266,00	0,00	16 686 532,00	50,000000000000%		7 842 670,00	7 842 670,00	500 596,00	500 596,00	6,00%
Slutsumma				16 848 250,00	16 848 250,00	16 848 250,00	0,00	33 696 500,00	50,000000000000%	0,00	15 837 354,00	15 837 354,00	1 010 896,00	1 010 896,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18b: Sysselsättningsinitiativet för unga – särskilda anslag ESF och YEI (where appropriate)

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansieringsnivå (f) = (a)/(e) (2)
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)		
Totalt				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00%

Proportion	%
ESF:s kvot för mindre utvecklade regioner	0,00%
ESF:s kvot för övergångsregioner	0,00%
ESF:s kvot för mer utvecklade regioner	0,00%

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Investera i samband med gemenska psledda lokala utvecklingsstrategier	Eruf	Mer utvecklade	Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering	8 164 785,00	8 164 785,00	16 329 570,00
Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	ESF	Mer utvecklade	Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering	8 009 535,00	8 009 535,00	16 019 070,00
Totalt				16 174 320,00	16 174 320,00	32 348 640,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
Totalt	0,00	0,00%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

Arbetet med lokalt ledd utveckling är en del av de insatser som strävar efter att nå Europa 2020-målen. Ramarna för arbetet tydliggörs i Partnerskapsöverenskommelsens avsnitt 3.1.1. Avsikten med lokalt ledd utveckling är att knyta samman ett funktionellt och geografiskt område runt en gemensam utvecklingsstrategi. Det är centralt att avgränsningen bygger på ett tydligt underifrånperspektiv och som tar hänsyn till:

- Ett sammanhängande geografiskt område.
- Liknande social eller kulturell situation.
- Koncentration av ekonomisk aktivitet (jordbruk, fiske, tillväxtbranscher etc).

Arbetet med lokalt ledd utveckling sker med utgångspunkt i den utvecklingsstrategi som området arbetat fram och som ska stimulera utvecklingen av ett område. En utvecklingsstrategi tillför analys, struktur, överblick, kunskap och idéer för att väcka intressenters uppmärksamhet, skapa samsyn och uppmuntra till handlingskraft. För det krävs ett stort mått av dialog och delaktighet. Karateristiskt för en utvecklingsstrategi är att initiativtagarna oftast inte ”äger” alla de frågor som strategin tar upp, snarare handlar det om att bygga kapacitet och skapa förutsättningar för den utveckling som man önskar se inom ett område.

Arbetet i de lokala utvecklingsområdena ska bidra till att uppnå målen för de strukturfonderna som man arbetar med. Genom att arbeta med flera fonder kommer synergieffekter att uppstå och arbete som överbryggar länken mellan stad och land kommer att möjliggöras. Insatserna ska bidra till att förbättra den lokala konkurrenskraften och attraktiviteten och till att skapa nya arbetstillfällen. Vi bedömer också att arbetet är väl i linje med de landsspecifika rekommendationer som Sverige fått från kommissionen på sysselsättningsområdet.

[1] I enlighet med artikel 44.2, EU 1305/2013.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

4.1 Lokalt ledd utveckling

Detta program innehåller enbart insatser inom lokalt ledd utveckling. Syftet med lokalt ledd utveckling är att befolkningen i ett område tillsammans ska kunna utveckla området utifrån en lokal utvecklingsstrategi. Lokalt ledd utveckling möjliggör utveckling utifrån de lokala behoven genom ett sektorsövergripande arbetssätt. Trepartnerskap mellan ideella, offentliga och privata intressen säkerställer en bred förankring i olika delar av samhället. Underifrånperspektivet gör att initiativet ligger på lokal nivå, för att stimulera engagemang, innovation och lokalt anpassade lösningar.

Lokalt ledd utveckling kan jobba mot alla prioriteringar i regionala utvecklingsfonden och socialfonden. Alla beviljade projekt ska bidra till att nå målen i den lokala utvecklingsstrategin. De lokala utvecklingsstrategierna som ligger till grund för genomförandet kan omfatta flera ESI-fonder. Detta kommer att bidra till att insatserna får större effekt och att de kompletterar andra insatser som görs i de olika fonderna.

Under förutsättning att strategierna är av god kvalitet och att kapacitet i genomförandet kan säkerställas kan alla delar av Sverige täckas med lokala utvecklingsområden som finansieras av detta program. Med kapacitet menas bland annat att det kommer att finnas en tillräckligt stor budget för området.

I de lokala utvecklingsstrategierna ska det framgå hur de lokala aktionsgrupperna (LAG) ska formeras. I strategierna ska det även tydligt framgå hur LAG tänker skapa sin organisation samt hur de ska arbeta för jämställdhet, icke-diskriminering, miljö, klimat, innovation och andra horisontella frågor.

Genom flerfondsstrategier finns det möjlighet att komplettera dessa stöd med insatser som finansieras av de andra ESI-fonderna och bidra till synergieffekter och samordning av insatser i olika fonder. LAG ska definiera, om så är möjligt, fondernas tematiska fokus inom en flerfondsstrategi. Därigenom blir en integrerad utveckling möjlig som exempelvis kopplar ihop fiskehamnar, stad och land, entreprenörskap och boende. Syften och prioriteringar för varje fond pekas ut i respektive fonds operativa program.

Principen om samordnande fond ska användas.

Förberedande stöd ges till lokala partnerskap som vill skriva en strategi och bildar en LAG. Stödet ges som enhetskostnad och det ska räknas fram bland annat utifrån respektive partnerskaps invånarantal. Flerfondsstrategier får en andelsmässig tilldelning av förberedande stödet från EJFLU, ERUF och ESF, där de är aktuella för respektive strategi.

Urval av strategier

En expertgrupp gör en första bedömning av strategierna och bereder underlag för urval av strategier till urvalskommittén. Urvalet av strategierna föreslås av en urvalskommitté på uppdrag av Jordbruksverket (förvaltande myndighet). Jordbruksverket prövar ansökan om godkännande av utvecklingsstrategi utifrån förslaget från urvalskommittén och fattar formellt beslut. I samband med beslut om godkännande av strategierna sker också budgetfördelningen.

En beskrivning av urvalet av de geografiska områdena finns under respektive insatsområde i avsnitt 2.

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

Hållbar stadsutveckling är inte aktuellt i detta program. Synergier mellan satsningar på hållbar stadsutveckling i de regionala strukturfondsprogrammen och projekt inom andra sakområden inom ramen för lokalt ledd utveckling kan dock skapas. Därför kan aktörer som verkar inom hållbar statsutveckling i vissa lokala utvecklingsområden vara viktiga

samarbetspartners i genomförandet av detta program. Ömsesidig lärande av varandras erfarenheter ger mervärde för programgenomförandet.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	0,00	0,00%
TOTALT ERUF+ESF	0,00	0,00%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Inte aktuellt i detta program.

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
Totalt		0,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interterritoriellt (inom Sverige) och transnationellt samarbete kommer att tillämpas inom programmet, inom både ERUF och ESF. Sådant samarbete blir även möjligt med lokala utvecklingsområden i EJFLU och i EHFF.

Den lokala utvecklingsgruppen (LAG) kan välja att integrera samarbetsåtgärden i den lokala utvecklingsstrategin i en eller flera av de fonder som omfattas av strategin.

Även om lokalt ledd utveckling delvis utgår från en territoriell avgränsning sträcker sig många utmaningar över lokala utvecklingsområdens gränser. Samarbete över gränser bedöms vara ett effektivt sätt att möta gränsöverskridande problem och för att öka utvecklingspotentialen i olika områden. Även i EU2020-strategin lyfts samarbete fram som medel för att nå smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Samarbete kan användas som verktyg för innovation och överföring av idéer och kan förstärka genomförandet och resultatet av den lokala utvecklingsstrategin. Detta gäller även för internationella samarbeten där erfarenheter och exempel kan tas tillvara och ge nya idéer och initiativ för utveckling i området. Samarbete kan också ge mervärden, till exempel i form av kunskapsöverföring. Även stad-land-perspektivet bör beaktas då samarbete mellan dessa kan skapa mervärden för områden med olika slags förutsättningar.

Insatser ska genomföras inom ramen för ESI-fondernas regelverk och kommissionens riktlinjer för samarbete. Samarbeten med lokala partnerskap utanför EU (i tredjeländer) samt med andra lokala offentlig-privata partnerskap är möjliga[1].

[16] I enlighet med artikel 44.2, EU 1305/2013.

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande till sin natur. I EU2020-strategin betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen kan användas för valet av gemensamma insatser inom regionen. ESI-fonderna kan användas för finansiering av insatserna i makroregionen.

Inom lokalt ledd utveckling finns möjlighet till samarbetsprojekt med lokala utvecklingsområden i länderna runt Östersjön för att i samverkan bidra till mål inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Inte aktuellt i detta program.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategorori	Investeringsprioritering
Långtidsarbetslösa	Lokala utvecklingsstrategier kan komma att beröra långtidsarbetslösa genom olika typer av insatser som gör att de kommer närmare arbetsmarknaden.	2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	ESF	Mer utvecklade	9vi - lokalt ledda strategier för lokal utveckling

**6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH
PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA
NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)**

Hela programområdet omfattas av utmaningar med hänvisning till artikel 174 i fördraget.

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Namn på chef för myndigheten eller organet (befattning eller tjänst)
Förvaltningsmyndighet	Jordbruksverket	Generaldirektören
Attesterande myndighet	Jordbruksverket	Generaldirektören
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revision
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Regeringen har 2014-02-27 beslutat att ge Jordbruksverket i uppdrag att skriva ett nationellt program för lokalt ledd utveckling inom ERUF och ESF. I utarbetandet har Tillväxtverket och ESF-rådet, som är förvaltande myndigheter för de regionala programmen och handlingsplanerna inom ERUF och ESF, varit involverade.

Efter att ett förslag till nationellt program lämnades till regeringen har Landsbygdsdepartementet ansvarat för inspel från andra inblandade myndigheter, regionala och nationella organisationer, samt andra berörda organisationer.

Den 16 juni 2014 hölls ett remissmöte med möjlighet att lämna synpunkter på programmet. Till mötet inbjöds samtliga kommuner, LAG, fiskeområdesgrupper, regionalt tillväxtansvariga aktörer samt berörda myndigheter och organisationer. Ungefär 90 personer från ett åttiotal organisationer deltog vid mötet.

Förvaltande och attesterande myndighet

Förvaltande myndighet kommer även att fullgöra den attesterande myndighetens uppgifter enligt artikel 123.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

1303/2013 av den 17 december 2013.

Jordbruksverket är förvaltande och attesterande myndighet. Eftersom Jordbruksverket är förvaltande myndighet för sammanlagt tre program som inkluderar lokalt ledd utveckling kan genomförandet samordnas och generera synergieffekter även på förvaltningsnivå. Organisationsschema enligt bilaga.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet.

Olika intressenters involvering i programgenomförandet

För att genomföra Europa 2020-strategin och uppnå dess centrala mål krävs aktiv medverkan av nationella, regionala och lokala aktörer. De lokala utvecklingsstrategierna bidrar till att nå målen genom att engagera lokala aktörer.

Genomförandet av programmet sker genom insatser inom ramen för de lokala utvecklingsstrategierna. De lokala utvecklingsstrategierna utarbetas av lokala aktörer. Strategiprocessen leds av ett trepartnerskap bestående av representanter från privat, ideell och offentlig sektor som också tillsätter en skrivargrupp. Framtagandet av de lokala utvecklingsstrategierna sker genom ett brett deltagande av aktörer. Initiativet att starta en strategiprocess kan komma från vitt skilda håll - det kan vara en leaderförening, lokala företagare, kommuner, lokala föreningar eller andra intressenter som vill engagera sig i den lokala utvecklingen. Den legitima grunden för lokalt ledd utveckling är samverkan och ett starkt underifrånperspektiv.

Ansvariga för genomförandet den lokala utvecklingsstrategin är LAG (Lokal aktionsgrupp). LAG består av tre parter; offentliga aktörer, privata aktörer samt ideella aktörer. Trepartnerskapet är en bärande idé inom Lokalt ledd utveckling och ingen av dessa tre parter får ensam utgöra en majoritet i LAG. Sammansättningen av LAG ska återspegla den aktuella lokala utvecklingsstrategin och det ska finnas kompetens från alla de områden som man vill arbeta med i den aktuella strategin.

Intressenter ska delta i övervakningskommittén för programmet och den ska koordineras med övervakningskommittéerna för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Det svenska landsbygdsnätverket kommer ha en roll i genomförandet av lokalt ledd utveckling inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet och därmed även involvera målgrupper och aktörer inom detta program.

Utvärdering av programmet

Ansvar för att organisera utvärderingen av programmet ligger på den förvaltande myndigheten. Ett särskilt utvärderingssekretariat har bildats och placerats vid Jordbruksverket. Utvärderingssekretariatet har huvudansvaret för att en utvärderingsplan utarbetas. Senast ett år efter att programmet har antagits kommer utvärderingsplanen att överlämnas till övervakningskommittén som godkänner utvärderingsplanen.

Genom att utvärderingssekretariatet också ansvarar för att organisera utvärderingarna av landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet kommer utvärderingarna av lokal ledd utveckling inom samtliga program att kunna samordnas.

I det fondsamordningsarbete som har inletts under 2014 är Jordbruksverket sammankallande för arbetsgruppen som ansvarar för frågor kring uppföljning och utvärdering. Detta är ett av flera sätt att säkerställa att Tillväxtverket och ESF-rådet involveras i arbetet kring uppföljning och utvärdering av programmet.

Övervakningskommitté

En gemensam övervakningskommitté för lokalt ledd utveckling

Övervakningskommittén för detta program är en samlad övervakningskommitté för lokalt ledd utveckling för samtliga fonder. Det är en stor fördel att frågor som rör lokalt ledd utveckling diskuteras gemensamt oberoende av fond och program. Beslut som rör ändringar i detta program fattas av övervakningskommittén. De beslut som rör ändringar av lokalt ledd utveckling inom landsbygdsprogrammet eller havs- och fiskeriprogrammet kan initieras i den för lokalt ledd utveckling gemensamma övervakningskommittén men ska fattas av de respektive programmens övervakningskommittéer.

Inom tre månader efter dagen för programmets godkännande kommer en övervakningskommitté att etableras. Kommitténs ordförande ska representera Regeringskansliet. I kommittén ska ingå företrädare för berörda myndigheter och intresseorganisationer. Sammansättningen av myndigheter och organisationer ska spegla programmens innehåll. För att garantera informationsutbyte mellan övervakningskommittéerna som hanterar lokalt ledd utveckling ska övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet respektive för havs- och fiskeriprogrammet ha medlemmar med anknytning till lokalt ledd utveckling representerade i den gemensamma övervakningskommittén för lokalt ledd utveckling.

På eget initiativ får företrädare för kommissionen delta i kommitténs arbete i en rådgivande funktion.

Övervakningskommittén ska bistås av ett permanent sekretariat vid den förvaltande myndigheten. Sekretariatet ansvarar bl.a. för att förbereda dagordning och dokumentation inför övervakningskommitténs sammanträden.

Övervakningskommittén ska utöva det ansvar som framgår av förordning 1303/2013, artiklarna 47-49 och 110.

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen.

Detta program kommer att verka i ett sammanhang där andra lokala, regionala, nationella och europeiska initiativ, planer och program får betydelse för programmets genomförande. En uttalad ambition är att arbetet ska bidra till att nå mot målen i EU 2020- strategin och kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Mekanismen för hur man generellt ska säkerställa samstämmigheten mellan insatser i detta program och andra fonder och program beskrivs nedan.

Samordning mellan ESI-fonderna och andra instrument inom de lokala utvecklingsstrategierna

Kopplingen mellan de ESI-fonderna kommer att beskrivas i varje lokal utvecklingsstrategi. Genom att integrera fyra fonder i samma utvecklingsstrategi ökar möjligheten att skapa synergieffekter och en integrerad utveckling i varje lokalt utvecklingsområde.

ERUF kompletterar EJFLU med fokus på företagsutveckling, entreprenörskap och utveckling av nya idéer inom flera gemensamma områden som exempelvis miljö, livsmedelsförädling, turism, energieffektivisering och klimatomställning.

ESF och EJFLU kan skapa synergier t.ex. genom att landsbygdsprogrammets fokus på attraktiva bygder med förbättrade livskvalitet kopplas samman med projekt inom ESF.

Under perioden 2014–2020 kommer ESI-fonderna att verka tillsammans med andra Europeiska initiativ, bl.a. Horisont 2020, entreprenörskapsprogrammet COSME, EU:s strategi för Östersjöregionen, Kreativa Europa, LIFE och kommissionens energieffektiviseringsdirektiv. för att nå målen i Europa 2020-strategin. Insatserna kommer att medfinansieras och samverka med initiativ som genomförs på nationell, regional och lokal nivå.

Lokalt ledd utveckling innebär att människor får inflytande genom att engagera sig i den lokala utvecklingen. Detta motiverar människor att ta del i samhällsutvecklingen och påverka sin lokala miljö. Engagemang och motivation är många gånger det som kan minska utanförskap och leda till arbete. Lokala arbetsmarknadsprojekt inom ESF kan samverka med landsbygds- och fiskeprojekt kring gröna jobb, förädling, turism eller integrationsprojekt för att skapa en hållbar utveckling som inkluderar alla.

Målet är att utvecklingsstrategier med flera fonder ska kunna samordnas utan att strikta avgränsningslinjer dras upp mellan fondernas användningsområden[1]. Detta för att många utvecklingsprojekt genom lokalt ledd utveckling ska kunna arbeta samordnat mot målen inom flera fonder, vilket är en målsättning för att skapa en hållbar utveckling.

Strikta avgränsningar mellan fonderna skulle kunna leda till att det blir svårt att finansiera viktiga utvecklingsprojekt med ett flerfondperspektiv.

Ett projekt kan bara finansieras av den fond där målens tyngdpunkt ligger. Dubbelfinansiering måste undvikas och det är viktigt att följa de regler som finns kring stödbara insatser och stödberättigande utgifter i varje fond. Frågor som denna ska hanteras i Fondsamordningsgruppen, men ett särskilt initiativ har tagits för att berörda förvaltningsmyndigheter (Tillväxtverket och Jordbruksverket), ska hitta ett sätt att säkerställa att dubbelfinansiering ska undvikas.

Varje utvecklingsstrategi ska definiera en samordnande fond som finansierar driftskostnaderna.

Koppling till regionala handlingsplaner och regionala utvecklingsstrategier

Regionernas utvecklingsarbete bedrivs bland annat inom ramen för regionala utvecklingsstrategier[2], regionala strukturfondsprogram och handlingsplaner[3] för det regionala genomförandet av landsbygdsprogrammet, socialfondsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet med lokal och regional utgångspunkt. De regionala och lokala aktörerna måste samarbeta för att förstärka varandras insatser och ta tillvara på de olika geografiska nivåernas styrkor i syfte att hantera utmaningarna.

Varje lokal utvecklingsstrategi ska beskriva hur mål och insatser i strategin är kopplade och samspelar med övriga relevanta regionala planer.

Fondsamordningsgrupp

Enligt regeringsbeslut har Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket uppdragits att gemensamt inrätta en fondsamordningsgrupp för ESI-fonderna. Fondsamordningsgruppen ska ha representation från de tre myndigheterna som ansvarar för regionalfondsprogrammen, socialfondsprogrammet, landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet i Sverige. Uppdraget gäller löpande under programperioden 2014 – 2020.

Syftet med uppdraget är att ha ett fördjupat samarbete mellan de fondansvariga myndigheterna. Fondsamordningsgruppen ska arbeta med fondöverskridande frågor inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen och de operativa programmen inom respektive fond. Arbetet ska bidra till att främja synergier och undvika överlappning mellan fonderna samt öka förutsättningarna för samordning med andra instrument inom relevanta områden på EU- och nationell nivå.

Fondsamordningsgruppen arbetar genom arbetsgrupper som ansvarar för en viss fråga. När det gäller att utnyttja synergier och undvika eventuella överlappningar är till exempel arbetsgruppen om gemensam tolkning av regelverk central. Målet med arbetsgruppen är att möjliggöra en harmoniserad rättstillämpning i syfte att öka förutsägbarheten för stödsökande och andra intressenter samt förenkla handläggningen inom berörda myndigheter.

Ett fondövergripande samarbete bedrivs sedan tidigare programperioder av stödmyndigheterna på regional nivå. Beröringspunkterna mellan regional tillväxtpolitik och landsbygdsprogrammets mål är många, vilket gör att stödmyndigheterna strävar efter att uppnå ett samspel mellan olika sektorer, intressen och aktörer. Olika former av remissförfarande, samverkansmöten, samsynsgrupper eller beredningsgrupper har tidigare använts för att samordna programmen.

För den praktiska handläggningen av detta program finns centrala rutiner och instruktioner tillgängliga för alla stödhandläggare via ett IT-baserat handläggarstöd. På så

sätt säkerställs att dubbelfinansiering inte sker. Kontakter tas i förekommande fall på handläggarnivå mellan handläggare av de olika fonderna i samband med ärendeberedning. Grundprincipen är att en ansökan (exempelvis för ett projekt) bara kan få stöd från en fond för att förenkla redovisningen och säkerställa att inga kostnader dubbelfinansieras.

Kravet om att överlappningar av stödgivning mellan olika fonder och program ska undvikas, får emellertid inte innebära att synergier mellan olika program uteblir. Vid bedömning av insatser bör därför insatsens komplementära kvaliteter och möjlighet att bidra till synergieffekter beaktas, dvs. samspelet mellan åtgärder inom detta program och andra EU-program. Det skulle till exempel kunna vara en insats som senare ska följas upp med andra insatser inom landsbygdsprogrammet. Detta tillsammans ger stora synergieffekter och god måluppfyllelse för flera program

Uppföljning av synergier kommer att hanteras utifrån de riktlinjer för framstegsrapporterna som tas fram av kommissionen.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, vilket knyter an till tematiskt mål 1 (Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation) har betydelse för den regionala och lokala utvecklingskraften.

Innovationer startar ofta i lokala miljöer och i lokala sammanhang. Lokala småföretag eller enskilda innovatörer behöver nätverk och stöd för att idén ska kunna tas omhand och utvecklas till en kommersiell produkt. Här kan LAG stödja de lokala entreprenörerna och länka ihop med regionala innovationsmiljöer.

Lokala idéer inom ERUF kan kopplas ihop med de möjligheter som finns att stötta innovativa satsningar inom ramen för de Europeiska innovationspartnerskapen (EIP) exempelvis för jordbruk, vatten och råvaror.

De regionala strukturfondsprogrammen

Det grundläggande syftet med de regionala strukturfondsprogrammen är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken. De lokala utvecklingsstrategierna kompletterar de regionala strukturfondsprogrammen och förstärker därigenom kopplingen i utvecklingsarbetet mellan lokal och regional nivå.

Programmen ska bidra till följande mervärden:

- Stödja samverkansprojekt mellan län och den lokala nivån utifrån de förutsättningarna som finns i olika delar av landet.
- Bidra till ökad koppling mellan olika nivåer och aktörer.
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet och det civila samhället i genomförandet av programmen.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bl.a. som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bl.a. på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bl.a. regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Kulturens betydelse och potential kan nyttjas för lokal utveckling.

Hållbar stadsutveckling

Projekt inom hållbar stadsutveckling kan samverka med lokalt ledd utveckling i syfte att förstärka mervärdet av satsade fondmedel. Hållbar stadsutveckling handlar om att tillvarata de resurser och den utvecklingspotential som städerna har att erbjuda. Samspelet mellan stad och landsbygd kan vara viktigt i detta sammanhang. Mellan stad och land råder ett beroendeförhållande och en dynamisk relation mellan dessa är en förutsättning för att skapa en hållbar samhällsutveckling. Genom samarbete och tillvartagande av de styrkor som finns stärks möjligheterna att lösa de olika områdenas utmaningar.

[1] Guidance on Community-led Local Development in European Structural and Investment Fund. Version 2 May 2014. Avsnitt 8.3.2.

[2] Regionala utvecklingsstrategier (RUS) utgör samlade strategier för länens regionala tillväxtarbete.

[3] Regionala handlingsplaner prioriterar tillgängliga medel och tas fram av aktörer med regionalt tillväxtansvar (ESF) och samtliga länsstyrelser (EJFLU och EHFF).

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvillkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	Ja
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	Ja
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	Ja
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	Ja
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	Ja
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	Ja
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de	1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier 2 - Lokalt ledda strategier för lokal	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	utveckling 3 - Tekniskt stöd ERUF	

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
<p>G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.</p>	<p>1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.</p>	<p>Ja</p>	<p>Diskrimineringslagen (2008:567) http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/ Lagen (2008:568) om Diskrimineringsombudsmannen http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-2008568-om-Diskrimineri_sfs-2008-568/?bet=2008:568 Arbetsplan för fondsamordning samt kompetensutvecklingsplaner för respektive myndighet</p>	<p>I januari 2009 trädde den nya diskrimineringslagen i kraft. Samtidigt inrättades en ny myndighet, Diskrimineringsombudsmannen, med uppgift att se till lagen efterföljs. I konsultationsprocessen med olika aktörer från olika delar av samhället har Diskrimineringsombudsmannen blivit inbjuden att vara med och deltagit.</p> <p>Utbildningsinsatser om icke-diskriminering har genomförts på olika nivåer inom de förvaltande myndigheterna under tidigare programperiod. Liknande insatser kommer även att genomföras under kommande programperioder. Ett kontinuerligt kvalitetsarbete som omfattar handläggning genom hela processen bidrar till att främja likabehandling av alla personer i genomförandeprocessen. Avseende arbetsplan för fondsamordning samt kompetensutvecklingsplaner för respektive myndighet, de</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
				förvaltande myndigheterna kommer att samordna utbildning för personal i den utsträckning
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot diskriminering.	Ja	Arbetsplan för fondsamordning samt kompetensutvecklingsplaner för respektive myndighet	De förvaltande myndigheterna kommer att samordna utbildning för personal i den utsträckning det är lämpligt och möjligt. Därutöver kommer respektive myndighet att ansvara för specifik utbildning av sin personal.
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Diskrimineringslagen (2008:567) Lagen (2008:568) om Diskrimineringsombudsmannen Regeringens skrivelse Jämställdhetspolitikens inriktning 2011–2014 (skr. 2011/12:3) http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Propositioner-och-skrivelser/prop-2011123-Jamstalldhetspo_GZ033/?text=tr ue Utvecklingsprogram om jämställdhet för myndigheter (Skr. 2010/12:3) http://www.regeringen.se/sb/d/1	I januari -09 trädde en sammanhållen diskrimineringslag i kraft. Samtidigt inrättades Diskrimineringsombudsmannen med uppgift att se till att lagen efterföljs. I lagen regleras de aktiva åtgärder som arbetsgivare måste bedriva gällande b.l.a. kön. I regeringens skrivelse Jämställdhetspolitikens inriktning 2011–2014 presenteras en plattform för arbetet med jämställdhetsintegrering. I den ingår ett särskilt utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter som pågår under 2013-2014. Syftet är att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i statsförvaltningen. De förvaltande myndigheterna har i myndighetsinstruktion och/eller

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
			5189/a/176271	regleringsbrev åtaganden om jämställdhet, bl.a. att myndigheten ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. De förvaltande myndigheterna ska bistå projekten med att effektivisera tillämpningen av jämställdhetsintegrering. Detta sker bl.a. genom att använda den minimistandard för jämställdhetsintegrering
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett jämställdhetsperspektiv.	Ja	Diskrimineringslagen (2008:567) Lagen (2008:568) om Diskrimineringsombudsmannen Regeringens skrivelse Jämställdhetspolitikens inriktning 2011–2014 (skr. 2011/12:3) http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Propositioner-och-skrivelser/prop-2011123-Jamstalldhetspo_GZ033/?text=tr ue Utvecklingsprogram om jämställdhet för myndigheter (Skr. 2010/12:3) http://www.regeringen.se/sb/d/15189/a/176271	Utbildningsinsatser om jämställdhet och jämställdhetsintegrering kommer omfatta insatser på olika nivåer inom de förvaltande myndigheterna. Stödinsatserna kan ske i form av t.ex. utbildningsinsatser och framtagande av checklistor för hur projekten bör tillämpa jämställdhetsperspektivet i analys, genomförande, uppföljning och utvärdering. Kommande utbildningar kommer att involvera alla relevanta delar av genomförandet och samordnas mellan de förvaltande myndigheterna. Erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel gällande arbetssätt och rutiner samt projektexempel kommer att stärka personalens kompetens och förmåga att ge stöd till sökande/stödmottagare.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	SOU 2009:36 - Främja, skydda, övervaka - FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning http://www.regeringen.se/download/8c05cca3.pdf?major=1&minor=126637&cn=attachmentPublDuplicator_0_attachment	Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige fick i juli 2008 i uppdrag att utreda om Handisam, Diskrimineringsombudsmannen eller något annat samhällsorgan bör anförtros uppgiften att i enlighet med kravet i artikel 33 i konventionen främja, skydda respektive övervaka dess genomförande (dir. 2008:92). Uppdraget redovisades i ett delbetänkande (SOU 2009:36) vars förslag är under beredning. Handisam och DO är idag involverade i ett implementeringsarbete via temagruppen Likabehandling. Förutom diskrimineringsgrunderna ingår även tillgänglighet som en aspekt för gruppen och man följer alla relevanta projekt finansierade av ESF.
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.	Ja	SOU 2009:36 - Främja, skydda, övervaka - FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning http://www.regeringen.se/download/8c05cca3.pdf?major=1&minor=126637&cn=attachmentPublDuplicator_0_attachment	Processtöd Tillgänglighet och Processtöd Jämställdhet. Fondsamordningsarbetet som involverar samtliga förvaltande myndigheter ger möjlighet till samordning av utbildning för att skapa en enhetlighet mellan myndigheterna och i deras handläggning.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
<p>G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.</p>	<p>3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.</p>	<p>Ja</p>	<p>SOU 2009:36 - Främja, skydda, övervaka - FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning http://www.regeringen.se/download/8c05cca3.pdf?major=1&minor=126637&cn=attachmentPublDuplicator_0_attachment</p>	<p>Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige fick i juli 2008 i uppdrag att utreda om Handisam, Diskrimineringsombudsmannen eller något annat samhällsorgan bör anförtros uppgiften att i enlighet med kravet i artikel 33 i konventionen främja, skydda respektive övervaka dess genomförande (dir. 2008:92). Uppdraget redovisades i ett delbetänkande (SOU 2009:36) vars förslag är under beredning. Handisam och DO är idag involverade i ett implementeringsarbete via temagruppen Likabehandling. Förutom diskrimineringsgrunderna ingår även tillgänglighet som en aspekt för gruppen och man följer alla relevanta projekt finansierade av ESF.</p> <p>Processtöd Tillgänglighet och Processtöd Jämställdhet.</p> <p>Fondsamordningsarbetet som involverar samtliga förvaltande myndigheter ger möjlighet till samordning av utbildning för att skapa en enhetlighet mellan myndigheterna och i deras handläggning.</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) Lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-20071092-om-upphandling_sfs-2007-1092/ Lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS) http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-20111029-om-upphandling_sfs-2011-1029/	EU-direktiven om offentlig upphandling genomförs i svensk rätt i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. Konkurrensverket är ansvarig förvaltningsmyndighet för den offentliga upphandlingen som inkluderar ett upphandlingsstöd. Konkurrensverket uppgifter består bl.a. av att utveckla och uppdatera samt informera om upphandlingskriterier som ger stöd till upphandlare att ställa bl.a. miljökrav vid offentlig upphandling. Konkurrensverket ansvarar för ett nationellt upphandlingsstöd och för att utveckla elektronisk upphandling. Tillväxtverket och Verket för innovationssystem är andra myndigheter som arbetar med och informerar om offentlig upphandling. Ekonomistyrningsverket är ansvarig myndighet i Sverige för OpenPEPPOL och utgör en PEPPOL myndighet.
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontraktutdelningsförfaranden.	Ja	Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)	EU-direktiven om offentlig upphandling är genomförda i lagarna LOU, LUF och LUFS. Dessa lagar

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.			http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-2007-1091/Lagen(2007:1092)omupphandlinginomomradena+vatten,+energi,+transporter+och+posttjanster(LUF)Lagen(2011:1029)omupphandling+på+forsvars-+och+sakerhetsområdet(LUFS)	<p>innehåller således de förfaranden som direktiven föreskriver. Lagarna innehåller även bestämmelser om Konkurrenspräglad dialog, Elektronisk auktion och Ramavtal inom de områden som omfattas av direktiven. Samtliga lagar reglerar förfaranden för sådana upphandlingar som inte uppgår till EU-kommissionens tröskelvärden samt för B-tjänster oavsett värde och som överstiger i lagarna fastställda nationella gränser. Sådana upphandlingar ska offentliggöras och följa i lagarna fastställda förfaranden.</p>
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Kompetensutvecklingsplan för personal som berörs av Europeiska regionala utvecklingsfondens genomförande.	<p>Jordbruksverket och utbetalande organ ansvarar för rutiner om kontroll av upphandling. Ansvaret omfattar att handläggare får den information och utbildning som krävs. Utbildningsinsatser genomförs i samband med att programmen startas upp. Handläggarna kan kontakta personal som arbetar med upphandling inom ordinarie verksamhet.</p> <p>ESF-rådet har genomfört en rad utbildningsinsatser. En ny riktlinje för offentlig upphandling har beslutats. Under våren 2014 kommer berörd personal utbildas i granskning med fokus på risk och väsentlighet. ESF-</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
				<p>rådet har med Tillväxtverket initierat en arbetsgrupp som ska arbeta med erfarenhetsutbyte kring offentlig upphandling. Arbetsgruppen ska drivas av rådet för skydd av EU:s finansiella intressen.</p> <p>Tillväxtverket planerar introduktionsutbildning om offentlig upphandling för personal som handlägger ärenden inom regionalfondsprogrammen och det territoriella programmet ÖKS. Introduktionsutbildningen kommer följas upp med löpande utbildning under programperioden</p>
<p>G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.</p>	<p>4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig upphandling.</p>	<p>Ja</p>	<p>www.upphandlingsstod.se</p>	<p>Konkurrensverket är ansvarig förvaltningsmyndighet för den offentliga upphandlingen som inkluderar ett upphandlingsstöd. Konkurrensverket består bl.a. av att utveckla och uppdatera samt informera om upphandlingskriterier som ger stöd till upphandlare att ställa bl.a. miljökrav vid offentlig upphandling.</p> <p>Ekonomistyrningsverket (ESV) är ansvarig myndighet i Sverige för OpenPEPPOL och utgör en PEPPOL myndighet.</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas verkningsfullt.	Ja	Förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet, se http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler , se http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-2013-388/ Proposition 2012/13:84 om olagligt statsstöd), se http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/14/89/3ba1714b.pdf Cirkulär 11, ”Riktlinjer för beredningen i Regeringskansliet av ärenden som rör Europeiska unionens statsstödsregler”	Regleras bl.a. av förordningen om statligt stöd till näringslivet och lagen om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Inom RK har särskilda riktlinjer tagits fram i Cirkulär 11, för att garantera att ärenden som rör statsstöd hanteras på ett korrekt och ändamålsenligt sätt. Som framgår av dessa finns det i RK en särskild samordningsfunktion för statsstödsfrågor som hanteras av Enheten för marknad och konkurrens vid N-dep. Enheten bistår med info och rådgivning om statsstödsreglernas tillämpning samt sköter det administrativa förfarandet i samband med ärenden som ska anmälas till kommissionen. Den centraliserade strukturen med enheten som kontrollfunktion garanterar att inget nytt stöd betalas ut till ett företag förrän en återkravsprocess är avslutad. I korthet kan sägas att RK, inom ramen för cirkulär 11, har bra koll på de mycket få GBER-stöd som ges. Det gäller särskilt energiskattstöden som både i antalet företag och belopp utgör den stora bulken av SE:s GBER-stöd.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Kompetensutvecklingsplan för personal som berörs av Europeiska regionala utvecklingsfondens genomförande.	5 personer arbetar med statsstöd på enheten för marknad och konkurrens och ca 40 personer med rådgivande roll avseende statsstöd på de olika myndigheterna. Därtill kommer personal som administrerar stödet i det enskilda fallet. Statsstödsfunktionen vid N-dep håller utbildningar för personal i Regeringskansliet som kan komma i kontakt med regelverket. Detta gäller även personal som berörs av fondernas genomförande, för vilka utbildning även anordnas av Tillväxtverket. På L-deps område deltar statsstödsansvariga på rättssekretariatet i projektgrupper som arbetar med fondernas genomförande och bevakar att EU-lagstiftningen om statligt stöd tillämpas. Vidare förs dialog mellan statsstödsfunktionerna inom Regeringskansliet och myndigheter som förvaltar fondernas medel. Statens Jordbruksverk har internutbildning av berörd personal med hjälp av advokatbyrå som särskilt inriktat sig på statsstödsfrågor. Tillväxtverket har rekryterat personal med stor erfarenhet och kompetens på statsstödsområdet
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler	Ja	Cirkulär 11, ”Riktlinjer för beredningen i Regeringskansliet av ärenden som rör Europeiska	Sverige har väl uppbyggda institutionella former för genomförande, tillämpning och övervakning av EU-lagstiftningen om

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	för statligt stöd.		unionens statsstödsregler”	<p>statligt stöd samt en strategi för utbildning och informationsspridning för personal som berörs av fondernas genomförande.</p> <p>Ytterligare åtgärder för att öka förvaltningens kapacitet att genomföra och tillämpa EU-lagstiftningen om statligt stöd anses inte nödvändiga.</p> <p>När det gäller de tillkommande krav på medlemsstaterna avseende GBER, registerföring och rapportering som ingår i kommissionens förslag i SAM, avser regeringen att tillsätta en utredning under 2014 för att lämna förslag på enhetlig och effektiv nationell struktur för att omhänderta dessa. Det gäller inte minst för att kunna säkerställa att Sveriges GBER-stöd fortsatt är förenliga med tillkommande krav i regelverket. Det kommer innebära en effektiviserad struktur avseende statsstödshanteringen, men också därtill kopplade utbildningsinsatser både i Regeringskansliet och bland myndigheterna.</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
<p>G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.</p>	<p>1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).</p>	<p>Ja</p>	<p>6 kap. miljöbalken, se: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-1998-808/ Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, se: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-1998-905/ Allmänna råd om miljöbedömning av planer och program (Naturvårdsverket Handbok 2009:1) Information om MKB: http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning-amnesvis/Miljokonsekvensbeskrivning/</p>	<p>EIA- och SEA-direktivet genomförs i svensk rätt genom 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.</p> <p>Det är verksamhetsutövaren som bekostar och upprättar en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Länsstyrelserna ska verka för att en MKB får den inriktning och omfattning som krävs för tillståndsprövningen. Genom samråd får statliga myndigheter, kommuner, allmänheten och organisationer i ett tidigt skede möjlighet att ge synpunkter på MKB:n. I tillståndsprövningen ska en bedömning göras om MKB:n uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Vad gäller MKB-processen för planer och program är det den myndighet eller kommun som ska upprätta eller ändra en plan eller program som ska göra en miljöbedömning.</p> <p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt har ändrats genom direktiv 2014/92/EU.</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
<p>G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.</p>	<p>2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.</p>	<p>Ja</p>	<p>Kompetensutvecklingsplan för personal som berörs av Europeiska regionala utvecklingsfondens genomförande.</p>	<p>Naturvårdsverket är den centrala myndigheten på miljöområdet och har ett vägledningsansvar i förhållande till kommuner och myndigheter som ska tillämpa reglerna om MKB. Vad gäller MKB för planer och program har Naturvårdsverket gett ut en handbok med allmänna råd samt ordnat utbildning. Information finns även på Naturvårdsverkets hemsida. Om Naturvårdsverket anser att det finns brister i MKB-regleringen som inte kan åtgärdas genom vägledning ska Miljödepartementet underrättas.</p> <p>Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) erbjuder kurser för personal som berörs av frågor om MKB och förmedlar information om MKB från myndigheterna och EU till kommuner och landsting. SKL har även gett ut en skrift som beskriver MKB-reglernas tillämpning och information finns på SKL:s hemsida. Kommuner kan också samverka och utbyta information inom regionala kommunalförbund.</p> <p>Även Boverket har gett ut en vägledning om MKB-regleringen. Vägledningen vänder sig till planhandläggare på kommuner och</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
				länsstyrelser.
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	6 kap. miljöbalken http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-1998-808/Förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-1998-905/Kulturmiljön som resurs (Riksantikvarieämbetet 2007)	Naturvårdsverket är den centrala myndigheten på miljöområdet. Myndigheten har bland annat ett allmänt ansvar för tillsynsvägledningen gentemot operativa tillsynsmyndigheter när det gäller tillämpningen av miljöbalken. Naturvårdsverket ska bidra med information om hur reglerna ska tillämpas. Detta innebär att länsstyrelserna m.fl. vänder sig till verket när de behöver vägledning. När en miljökonsekvensbeskrivning tas fram ska samråd ske med länsstyrelsen. För planer och program på nationell nivå ska samråd i stället ske med bland annat Naturvårdsverket. Verket har rätt att meddela föreskrifter för tillämpningen av förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Om Naturvårdsverket finner brister i regleringen meddelas Miljödepartementet om detta. Vad gäller MKB för planer och program har Naturvårdsverket gett ut en handbok med allmänna råd om hur reglerna bör tillämpas. Sverige har väl fungerande centrala myndigheter, särskilt Naturvårdsverket, som stödjer

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
				tillståndsmyndighete
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se dokument "Förslag programändring"	
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av och allmän tillgång till sammanställd data.	Ja	Se dokument "Förslag programändring"	
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	3 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som finansieras av programmet.	Ja	Se dokument "Förslag programändring"	Insamling av data för resultatindikatorer kommer att genomföras via olika expertmyndigheter och SCB.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se dokument "Förslag programändring"	Insamling av data för resultatindikatorer kommer att genomföras via olika expertmyndigheter och SCB.
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till politiken, aktualitet och insamling av data i rätt tid.	Ja	Se handlingsplan och metod-PM, samt operativa program och ex- anteutvärdering	Resultatindikatorer mäter möjliga stödmottagare ("potential beneficiaries"), dvs. resultat i hela stödområdet. Resultatindikatorer påverkas både av insatser som genomförs inom ramen för strukturfondsprogrammet och av andra faktorer. För att fånga alla dessa aspekter kommer Tillväxtverket (utöver uppföljning av aktivitets- och resultatindikatorer) att använda olika typer av kvalitativa studier och utvärderingar.
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se handlingsplan och meto-PM, samt operativa program och ex- anteutvärdering	Jordbruksverket har ett totalansvar för framtagande av indikatorer och dess utgångsvärden samt uppföljning och resultatspridning av uppnådda utfall. På detta sätt garanteras att det operativa programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
-------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
---------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Det kräver god administrativ kompetens och kapacitet att ansöka om, genomföra, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från någon av ESI-fonderna. Hur betungande detta upplevs kan bero på vilka redovisningssystem stödmottagaren är van att redovisa i, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets storlek och komplexitet m.m.

Eftersom det kan vara upp till fyra fonder inom samma utvecklingsstrategi blir det särskilt viktigt att harmonisera så mycket som möjligt av regelverk, blanketter och information m.m. så att stödmottagaren inte ska uppleva en ökad komplexitet.

I rapporten ”Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt” (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att myndigheterna inte fullt ut nyttjat de förenklingsåtgärder som kommissionen gett utrymme för. Stödmottagarna anser ofta att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från genomförandet av själva projektet.

För att möta behovet av minskad administration för sökanden, LAG och Jordbruksverket ska bland annat följande förenklingsåtgärder tillämpas:

- Införande av två typer av schabloner; schablonersättning för indirekta kostnader och enhetskostnader
- Tydliga urvalskriterier vid prioritering och beslut av projekt på LAG-nivå
- Tillämpa beslutsomgångar på LAG-nivå
- IT-stöd med e-ansökan och en samlad elektronisk akt för varje ansökan.

Schabloner införs för vissa åtgärder och vissa kostnadstyper för att minska de administrativa kostnaderna för såväl sökande som LAG och Jordbruksverket samt för att minimera risken för fel. Samma användning av schabloner kommer att så långt det är möjligt användas för alla fyra fonderna. Vissa av dessa schabloner ska användas obligatoriskt, andra är valfria. Det är LAG som bestämmer vilka av de valfria schabloner som används i respektive projekt och när de ska användas.

Tydliga urvalskriterier leder till bättre måluppfyllelse och ökad transparens. För den som söker stöd ska det vara tydligt vilka ansökningar som blir godkända samtidigt som risken minskar för olika bedömningar av ansökningar. Urvalskriterierna är det främsta verktygen för LAG att välja ut de ansökningar som bäst bidrar till att uppfylla målen i strategin.

Det är naturligt för varje LAG att tillämpa beslutsomgångar, eftersom LAG har beslutsmöten ett visst antal gånger per år. Detta gör det tydligt för stödmottagarna när de senast måste skicka in ansökan, inkomma med eventuella kompletteringar samt när de kan förvänta sig att LAG fattar beslut. När ansökan om stöd kommer in till Jordbruksverket kommer ansökningarna att hanteras löpande eftersom Jordbruksverkets uppgift inte är att prioritera ansökningar utan att kontrollera att ansökan uppfyller alla

formella krav som ställs på en ansökan. Detta för att kunna ha så korta handläggningstider som möjligt.

Administrationen av programmet sker i ett elektroniskt flöde genom hela handläggningsprocessen. Utgångspunkten är en standardprocess för ansökan och handläggning/utbetalning för att likrikta och minimera suboptimeringar. Den som söker stöd kommer att kunna använda en e-tjänst vid sin ansökan. E-tjänsten guidar den stödsökande genom ansökan så att de bara behöver besvara de frågor som är relevanta för den aktuella delåtgärden. E-tjänsten kommer också att underlätta för de sökande, bland annat genom hjälptexter som vägledning för vilka uppgifter som ska registreras. Detta bör leda till att ansökningarna är mer kompletta från början. Ett minskat behov av kompletteringar bör leda till kortare handläggningstider. Bilagor till ansökan ska sökanden kunna lämna elektroniskt eller i pappersformat för att sedan hanteras via en skanningsfunktion så att den elektroniska akten blir komplett. Det finns även möjlighet att ansöka via pappersformulär. I dessa fall används en skanningsfunktion som ser till att pappersdokument blir en elektronisk kopia som skickas till den elektroniska akten. Den som söker stöd kan följa sin ansökan via Mina sidor på den förvaltande myndighetens webbplats.

För att hjälpa de som avser att söka stöd att förbereda sig inför att göra en ansökan kommer det att finnas instruktioner och information på webben. LAG fyller en viktig roll i att stödja och informera sökande hur de fyller i ansökan.

För handläggningen innebär handläggningsprocessen att arbetet görs i en elektronisk akt i stället för i pappersakt. Detta skapar enhetlighet för stödsökandena. Att ha alla dokument elektroniskt kommer underlätta för både LAG och för Jordbruksverket att se den samlade informationen i varje ärende. Det underlättar också i kontakten med den som söker stöd. I de fall då det finns behov av utskick på papper kommer en utskicksfunktion att användas, vilket innebär att handläggaren själv inte behöver skriva ut ett brev och lägga i ett kuvert. Det elektroniska förfarandet kommer även innebära att dokument som ska skrivas under görs via e-legitimation.

Som en hjälp för handläggaren finns ett handläggarstöd. I handläggarstödet finns den information som handläggaren behöver för att göra korrekt handläggning. Här finns regelverk, rutiner, IT-manualer, frågor och svar etc. Det finns en länk mellan handläggningssystemet där man handlägger ärenden och handläggarstödet.

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskydds krav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Drivkrafter för hållbar tillväxt är de fyra horisontella kriterierna

- jämställdhet,
- tillgänglighet,
- likabehandling och icke-diskriminering samt
- bättre miljö

Detta görs genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera nyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resursanvändningen, miljöbelastning och klimatpåverkan. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna betraktas som verktyg på vägen mot en hållbar tillväxt.

1.1 Hållbar utveckling

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Ekonomisk, social och ekologisk långsiktigt hållbar utveckling hänger samman. Hållbar utveckling förutsätter en effektiv ekonomi, men också att resurserna brukas utan att förbrukas, en god social sammanhållning och att demokratiska grundvärden respekteras.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling ska utvecklas parallellt och ömsesidigt förstärka varandra. Social hållbar utveckling handlar om respekten för mänskliga rättigheter, inklusive rätten till arbete och jämställdhet.

Bättre miljö, jämställdhet, tillgänglighet samt likabehandling och icke-diskriminering, är drivkrafter för hållbar tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft. De sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Framsteg i arbetet för en hållbar utveckling kräver ett brett engagemang av många olika aktörer; bl.a. nationella, regionala och lokala beslutsfattare, företagare, forskare, innovatörer, och det civila samhällets organisationer.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till lokala utmaningar) i projekten inom programmet.

Kunskap om hur de horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de lokala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för detta program ska så långt som möjligt beakta alla fyra horisontella kriterierna. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl lokala, regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat.

En viktig del handlar om att arbeta för en grönare tillväxt. Enligt OECD:s definition innebär grön tillväxt en tillväxt som sker inom ramen för vad ekosystemen tål och som säkerställer att naturtillgångar fortsätter att ge de varor och tjänster som vårt välbefinnande beror på. Detta är också i linje med FN:s definition av en grön ekonomi – en ekonomi som har förmågan att skapa resurser som ökar det mänskliga välbefinnandet och den sociala rättvisan samtidigt som miljörisker och användandet av ändliga resurser reduceras.

Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser, för att uppnå en grön ekonomi. Klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av mikro- och småföretag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Likabehandling och icke-diskriminering

Frihet från diskriminering är en mänsklig rättighet. I svensk lagstiftning finns skydd mot diskriminering som har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Såväl aktuell forskning som rapporter från Diskrimineringsombudsmannen (DO) visar att diskriminering förekommer inom olika samhällsområden, inte minst i arbetslivet. Forskning visar att aspekter som till exempel ålder och etnisk tillhörighet påverkar individens möjligheter att kallas till anställningsintervju eller att få ett arbete. Diskriminering medför att kompetens inte tas tillvara. Samtidigt förlängs tiden i arbetslöshet för vissa kvinnor och män, medan andra tvingas ta arbeten under sin kvalifikationsnivå.

Den direkta, individuella, diskrimineringen är ett hinder för att uppnå målet om lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla. Därtill finns regler, rutiner, normer, vedertagna förhållningssätt och beteenden i institutioner och andra samhällsstrukturer som utgör hinder för olika grupper att uppnå lika rättigheter och möjligheter.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

En inkluderande lokal och regional tillväxt innebär att invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det lokala och regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar lokalsamhället på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt och lokalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt lokalt och regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Tillgänglighet

Regeringen har som mål att skapa ett samhälle utan hinder för delaktighet och jämlikhet i levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Insatserna ska bekämpa

diskriminering och ge flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

I det konkreta tillgänglighetsarbetet kommer fokus att behöva ligga på att identifiera och undanröja hinder som möjliggör för personer med olika funktionsnedsättningar att kunna bli delaktiga i arbetslivet. Därigenom kan Sverige stärka kompetensen inom arbetsmarknaden och få ett större arbetskraftsdeltagande. Insatser som förändrar och breddar arbetsmarknaden för att kunna rymma fler är också nyckeln till en hållbar samhällsutveckling som skapar inkludering, delaktighet och tillväxt.

Tillgänglighetsarbetet kan förändra och bredda arbetsmarknaden och på så sätt stärka övergången till arbetslivet för personer med svag förankring på grund av längre tids sjukdom eller funktionsnedsättning. Ett inkluderande arbetsliv handlar i grunden om hur enskilda arbetsplatser är utformade och hur arbetet bedrivs och är organiserat. Arbetslivet behöver utvecklas för att bättre kunna dra nytta av och ta till vara människors vilja och förmåga att arbeta. För detta behövs stödsystem och incitament, men också kunskap och metodutveckling.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det vill säga ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete samt ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet skapas ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

- Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap, kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.
- Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det regionala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.

- Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.
- Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet.
- Kunskap om hur de fyra horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de lokala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för respektive utvecklingsstrategi ska beakta samtliga horisontella kriterier som gäller respektive fond. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.
- Jämställdhet och jämställdhetsintegrering ska ingå och stöttas vid förberedelser och genomförandet av programmet, liksom i uppföljning, rapportering och utvärdering. I utvecklingsstrategin ska det tydligt framgå hur LAG avser att säkerställa att resurser används på ett jämställt sätt. Den statistik som samlas in ska så långt det är möjligt vara uppdelat på kön. Utöver det ska all information jämställdhetsintegreras. Det kan handla om hur texter formuleras, bilder väljs ut och vilka kanaler som används.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum för genomförande (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandesteg	Om lämpligt, måtenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			816478,50			8 164 785,00
1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	Eruf	Mer utvecklade	Projekt i stadsområden (>5000 invånare)	Antal			20			200,00
1 - Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	Eruf	Mer utvecklade	Projekt som främjar länkar mellan stad och landsbygd	Antal			15			150,00
2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	ESF	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			800953,50			8 009 535,00
2 - Lokalt ledda strategier för lokal utveckling	ESF	Mer utvecklade	Deltagare i projekt	Antal			300			3 000,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

Landsbyggsdepartementet

Jordbruksverket

Tillväxtverket

ESF-rådet

Näringsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet

Landsbygdsnätverket: Genomförda nätverksträffar, som bland annat den 8 april 2014 i Stockholm med deltagare och inbjudna från exempelvis Företagarna, SKL, fiskeområden, leaderområden, mm.

Vid ett remissmöte genomfört av Landsbygdsdepartementet den 16 juni 2014 deltog:

Länsstyrelsen Värmland

Haninge kommun

Samordningsgruppen för lokalt ledd utveckling

Huddinge kommun

Tierps kommun

Gällivare kommun

Försäkringskassan

Leader Norra Mälaren

Leader Storsjöbygden

Sundsvalls kommun

Svenska ESF-rådet

Region Gävleborg

Leader Åres Gröna Dalar

Jönköpings kommun

Hylte kommun

Arbetsmarknadsdepartementet

Bodens kommun

SmåKom

Leader Bergslagen

Värmdö kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län

Norrköpings kommun

Leader Södertälje landsbygd

Orsa Kommun

Leader Folkungaland

Arboga kommun

Leader Skånes Ess

Landsbygdsdepartementet

Terra Mare

Region Örebro

Stockholms stad

Sveriges kommuner och Landsting

Örebro kommun

Leder Skåne Nordväst Norra

Leader Sjuhärad

Jordbruksverket

Motala kommun

Näringsliv Skåne

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Leader Uross

Coompanion Sverige

Skärgårdarnas Riksförbund

Näringsdepartementet

Skogsstyrelsen

Lantbrukarnas Riksförbund

Södertälje kommun

Leader Västra Mälardalen

Norrtälje kommun

Nyköpings kommun

Östersunds kommun

Regionförbundet Uppsala län

Bygdegårdarnas Riksförbund

Mare Boreale

Region Blekinge

Hela Sverige ska leva

Leader Sommenbygd

Karlskrona AB

Sveriges lantbruksuniversitet

Föreningen Leader Växtlust Värmland

Leader Kustbygd Halland

Tillväxtverket

LO

Västra Götalands Regionen

Uppsala kommun

Arbetsförmedlingen

Landsbygdsnätverket

Leader Gästrikebygden

Leader Hälsingebygden

Söderhamns kommun

Leader Söderslätt

Sweco Strategy AB

Länstyrelsen Dalarna

Värnamo kommun

Astrid Lindgrens hembygd

Leader västra Skaraborg

Leader Göteborgs Insjörike

Falköpings kommun

Leaderområdet Kustlandet

Sweco Strategy AB

Handikappförbunden

Region Värmland

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
---------------	-------------	---------------	----------------	------------------------	-------	-------------	------------

Inlämnade bilagor enligt kommissionens genomförandeförordning, med beskrivning av programmets modell

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Programversion	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsutvärdering Program för lokalt ledd utveckling (LLU) inom Regionala utvecklingsfonden och Socialfonden 2014-2020	Rapport från förhandsutvärderingen	1.0	2014-jul-02		Ares(2014)3496188	Förhandsutvärdering Program för lokalt ledd utveckling (LLU) inom Regionala utvecklingsfonden och Socialfonden 2014-2020	2014-okt-22	njansoke
Programme Snapshot of data before send 2014SE16M2OP001 2.1	Ögonblicksbild av data innan du skickar	2.1	2017-mar-22		Ares(2017)1547435	Programme Snapshot of data before send 2014SE16M2OP001 2.1 sv	2017-mar-22	nmttisan